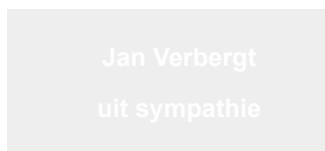
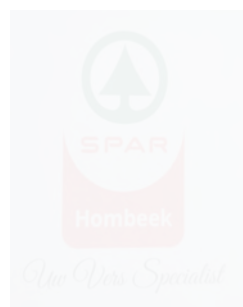
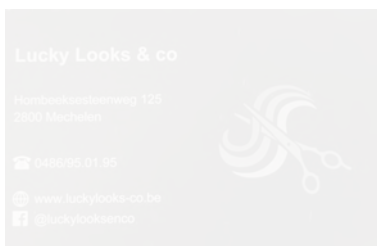

Familie de Meester en het kasteel Expoel

Gelegenhedsuitgave naar aanleiding van de 250ste verjaardag van de opneming in de adelstand van de familie de Meester en de tentoonstelling hierover in de lokalen van Hoembeka.

Met dank aan onze sponsors

Met speciale dank aan Ward De Kempeneer voor het gebruik van zijn gegevens en alle anderen die aan deze uitgave meegewerkt hebben.

Uitgave van de Heemkundekring Hoembeka VZW
Bankstraat 158 2811 Mechelen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag gereproduceerd worden zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Al meer dan 750 jaar wordt er in Hombeek gesproken over "Expoel". Het domein "Expoel" en zijn bewoners bepaalden mee de geschiedenis van het huidige Hombeek en omstreken. Deze periode samenvatten in enkele zinnen is niet eenvoudig. Verschillende bewoners, al of niet van adel hebben er gewoond, verbleven en gewerkt.

De familie de Meester werd in 1776 verheven tot de adelstand door Maria-Theresia (Wenen, 19 juli 1776) – dit is 250 jaar geleden.

In de periode 1736, 290 jaar geleden, verwierven 4 kleinkinderen van Pieter II de Meester (°30 juni 1626, + 5 maart 1691), gehuwd met Catherina De Drijver (°19 januari 1635, + 28 november 1688), op haar beurt een kleindochter van Jan de Leeuw, de eigendom Expoel, vroeger beschreven als de Jan Caelenshoeve.

De familie de Meester, die sinds de 16de eeuw te Mechelen tot de gegoede stand behoorde, was vooral in het brouwersambacht sterk vertegenwoordigd. Sommige van de familieleden oefenden dit beroep werkelijk uit, anderen lieten zich in het boek van de meesters inschrijven met andere beroepsactiviteiten (meestal kooplieden), met de vermelding "heeft nooit gebrouwen" om toch hun rechten te kunnen vrijwaren. Dit omdat het brouwersambacht hun de mogelijkheid gaf om toe te treden tot het schepenenambt van de stad Mechelen. Hun invloed in de stad Mechelen was dermate gestegen in de 2de helft van de 18de eeuw dat Pieter IV de Meester de functie kon bekleden van raadshere over de Berg van Barmhartigheid. Later volgden nog titels zoals baron met naamtoevoegingen als "de Betzenbroek", "de Heyndonk", en "de Ravestein". Vele van de familieleden vervulden belangrijke functies.

Vermits het verhaal van domein Expoel en de familie de Meester de Ravestein in het verleden een aantal raakpunten hebben, kunnen wij best het verhaal hierover als een geheel beschouwen.

Wij nemen U mee in een soort tijdreis door het verleden en proberen U wegwijs te maken hoe Expoel en de familie de Meester met mekaar verbonden waren in het verleden.

Voor de genealogie van de familie de Meester werd uitgegaan van een publicatie over de "Stamboom van de familie de Meester in mannelijke lijn" in een uitgave van de Heemkring Ravensteyn (Boortmeerbeek 1987) over "Emile de Ravestein". Wij volgen doelbewust de rechtstreekse voorouders van familie de Meester de Ravestein met betrekking tot Expoel, zonder uit te wijden naar de zijtakken van de familie de Meester. Er werden aanvullingen toegevoegd die werden gevonden in boeken en publicaties, eveneens met gegevens uit het archief van Hoembeka. Het is best mogelijk dat er hier en daar nog opmerkingen kunnen toegevoegd worden en of verbeteringen mogelijk zijn. Gegevens kunnen mekaar soms tegenspreken al naar gelang de bron van herkomst, maar wij geven U een algemeen inzicht mee op de vele jaren geschiedenis van de familie de Meester.

Veel leesplezier

Patrick Dalemans.

Als een soort eerbetoon wil Hoembeka even stilstaan bij deze gelegenheid en speciaal onze ere-voorzitter Christian de Meester danken voor wat hij heeft betekend voor de heemkundige kring Hoembeka.

**Christian de Meester en
Christine de Roest d'Alkemade**

Foto: kasteel Expoel rond 1980

De eerste bezitters van eigendom EXPOEL

Wij gaan een stukje terug in de tijd en overlopen de tijdslijn van midden 13de eeuw tot heden. Wij komen in deze periode verschillende figuren tegen, die toch wel hun stempel hebben gezet op de plaatselijke Hombeekse en evenzeer de Mechelse geschiedenis van toen.

Het grondgebied van de gemeente Hombeek komt ongeveer overeen met de grenzen van de parochie Hombeek zoals deze bestond in de tijd van de Middeleeuwen. Op burgerlijk gebied was de parochie in het Ancien Régime verdeeld in een deel palend aan Mechelen, genaamd HOMBEECK-MECHELEN, dat deel uitmaakte van de heerlijkheid van de stad, en een deel grenzend aan Kapelle-op-den-Bos, OP-HOMBEECK of SMAL-BRABANT, dat toebehoorde aan de hertog van Brabant. Mechelen behoorde tot Prinsdom Luik, maar de Berthouts (Heren van Grimbergen) bekleedden de functie als Voogd van Mechelen – zij breidden hun invloed meer en meer uit ook op gebieden buiten de stad. Zo was Gielis Berthout op het einde van de XIIe eeuw reeds Heer van Hombeek. Met Zemst, Kapelle-op-den-Bos en nog enkele andere gemeenten lag dit gebied ingekapseld in de uitgestrekte eigendommen van de Heren van Grimbergen. Op administratief gebied hing OP-HOMBEECK af van de mayer van Zemst en later van Kapelle-op-den-Bos en maakte deel uit van het kwartier OVER-ZENNE. In 1561 werd OP-HOMBEECK opgericht als een afzonderlijke Brabantse Heerlijkheid en daarop verkocht aan Filips II, erfgenaam van de hertogen van Brabant. OP-HOMBEECK was een schaars bewoond gebied, begroeid met bos en heide.

Het kasteel EXPOEL, gelegen op het Brabants deel van OP-HOMBEECK, hing niet af van de Hertogen van Brabant, het vormde een enclave en was een zelfstandig leengoed afhankelijk van de Heren van Grimbergen.

Onder de oude vestigingen rond EXPOEL waren nog volgende op te noemen:

- HOF TER HEYDEN, een hoeve rond 1250 geschonken door de hertogen van Brabant aan de abdij van Kortenbergh
- HOF TER MOST in het gebied SCHEURCAPRUYN, toebehorend aan de adellijke familie VAN DER MOST
- Oude hoeve CRUYNINGHEM, toebehorend aan de familie Cruyninghem en nadien in de XVIII-de eeuw aan kanunnik Blondeau.
- Hoeve DE WITTEHOEF, eigendom van de Daniël Pellekens, eerste Heer van OP-HOMBEECK, en nadien de families de Witte
- HET OUDE HOF VAN STEYNEMOLEN, toebehorend aan het adellijk geslacht van Steynemolen.
- Heerlijkheid van LOXEM (op grondgebied Zemst).

Hof ter Heyden anno 2025 - foto P. Dalemans

Wij zullen in teksten deze aanpalende eigendommen zien terugkomen als latere bezittingen van de eigenaars van Expoel en deels van de familie de Meester.

Hof ter Heyden

De oude kloosterhoeve is de best bewaarde oude pachthoeve van Hombeek. Daar deze hoeve niet zoals de kloosterhoeve Leliëndaal en de hoeve van Wolput is verloren gegaan is deels te danken aan de vermogende pachtersfamilie Ceulemans die de hoeve kocht na Franse overheersing en ook door de inspanning van Christian de Meester de Ravestein. De geschiedenis van deze hoeve gaat heel ver terug tot 1250 toen Hendrik III van Brabant dit hof schonk aan de vrouwenabdij van Kortenberg. Het had volgende namen in de geschiedenis: Curtis de Hoxdonc, later Curtis de Cortenberghe en tenslotte Hof ter Heyden.

Eerst werd de hoeve bewoond door pachters van Kortenberg (Johannes dictus de Edeghem (1361) en Jan van Woluwé (1522)). Nadien werd er gepacht door plaatselijke pachters als Peeter de Laet, Joos de Laet, Jan de Laet,... en Jan Frans Ceulemans.

In 1796 wordt Ter Heide als kerkgoed door de Fransen geconfisqueerd en verkocht – het wordt genoemd als een belangrijk pachthof met circa 40 ha grond er omheen. De hoeve had een hoofdgebouw, een grote stal, 2 schapenstallen, een brouwerijhuis, een groentetuin en een boomgaard. De nieuwe eigenares mevrouw Barbe Dervaux van Douai, gescheiden van Arnold Castel uit Brussel verhuurt het goed aan Ceulemans in 1802, Ceulemans overlijdt in 1825. Zijn zoon Hendrik Frans Ceulemans en Jeanne Marie Horckmans kopen het goed van 55 ha groot in 1838 voor de som van 120.000 fr. In 1878 wordt het geheel geschonken aan hun dochter Victorine Ceulemans, die het op haar beurt schenkt aan Louis Marie de Bontridder en Bertha Ceulemans (hij is industrieel in Brussel). Hun enige erfgenaam, de dochter Marguerite De Bontridder, huwt met Jules Moreau de Melen. Zij verkopen het goed op 26 augustus 1969 aan wijlen Christian de Meester.

Volgens de oude plannen zou Hof ter Heyden een hoeve zijn geweest in carré-vorm. Er zijn geen verdere funderingen gevonden van vroegere stallen. Wel is er nog een bijgebouw (schuur) met duiventil en een merkwaardige broodoven. Het gebouw aan de straatzijde dateert van latere datum. (Dit werd door Juf. De Bontridder gebouwd). Onder de kasseibestrating zou zich nog een grote gewelfde kelder bevinden. Door Christian de Meester werden omliggende gronden bijgekocht, het waren de gronden die oorspronkelijk behoorden tot Hof ter Heyden.

(info Ridderke 12 de jaargang 1977 – nr1)

Binnentuin Hof ter Heyden anno 2025 - foto P. Dalemans

Hof ter Most in het gebied Scheurcapruyn

Het nieuwe pachthof en residentie van de proost was met de Kapelseweg verbonden door een dreef. Het werd niet meer het Hof ter Most genoemd, maar Scheurcapruyn. Het goed lag aan een nabijgelegen bos maar ook tegen een nabijgelegen hoeve tegen de Schoorstraat. Bij verkoop van de kloostergoederen in 1796 kwam het oude Hof ter Most dan ook onder de hamer als "une cense nommée Scheurcapruyn". De hoeve van Leliëndaal op het Heike, door de zusters gebouwd op de Schommen, werd als "bien national appelé Ter Most" genoemd.

Om begripsverwarring te vermijden wordt het goed aan de Laerestraat Hof ter Most en het goed aan de Schoorstraat op het Heike de hoeve Ter Most genoemd.

De hoeve Ter Most is nadien verkocht aan Jaak Horckmans door de zusters in 1815. Via de neven van Isabelle Horckmans komt het goed in handen van Ceulemans.

Dokter Jan Vincent Ceulemans verbouwde in 1877 de hoeve tot dokterswoning. In dat jaar werd het Hof ter Most ook verbouwd.

Bouwmaterialen verhuisden van Hof ter Most naar hoeve Ter Most. Er is een sterke gelijkenis tussen de verbouwde gevel hoeve ter Most en de vorige gevel van Hof ter Most...

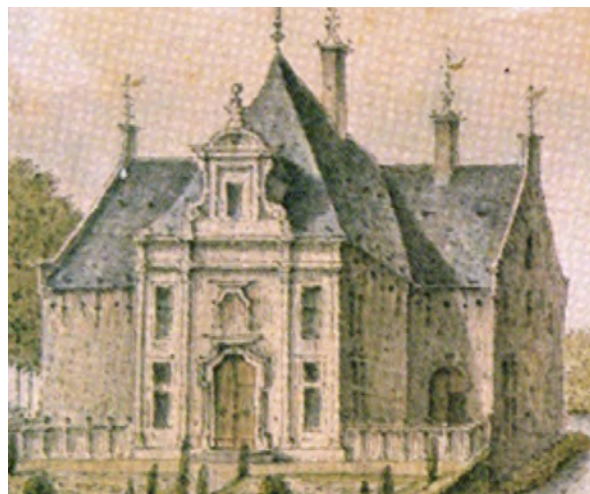
(wie dit alles in detail wil nalezen kan verdere info raadplegen in het boek Bijdragen tot de Hombeekse geschiedenis – deel 6 in de reeks HOEBEKANIA – uitgave 1995).

Foto uit boek "Mechelen zoals J.B de Noter het zag" (auteur Jan Neckers – uitgeverij J. Stevens Mechelen). Afbeelding van de proosdijhoeve Leliëndaal, na 1700 heropgebouwd op de plaats van het vroegere Hof ter Most, gebouwd kort na het oprichten van het klooster in de Bruul te Mechelen.

Foto: verbouwde hoeve Ter Most – woning van dokter Ceulemans – er zijn opvallende veel gelijkenissen met de gevel zoals J.B de Noter een schets heeft opgemaakt.

Kopie tekening opgemaakt door J.B de Noter van Hof ter Most. (auteur Jan Neckers) – uitgeverij J. Stevens Mechelen.

SCHEURCAPRUYN:

Oorspronkelijk sloeg de naam Scoercapruyn (1417) op een bos van 28 bunder, waarschijnlijk omwille van de grondvorm ook naaldbos geheten. Dit bos lag grotendeels op Hombeek, tegen de Winkelstraat aan. (Fr. De Ridder en Dr. Jan Lindemans : Geschiedenis van Hombeek, Handleidingen van Mechelen 1946, blz.134)

Oude hoeve Cruyninghem

Foto: Oude hoeve Cruyninghem – straatzijde Tiendeschuurstraat Leest (anno 2025) – foto P. Dalemans

Het oude hof en hoeve van Steynemolen

Foto: oude hoeve STEYNEMOLEN – straatzijde – woning opgetrokken in 1781 – het oude Hof van Steynemolen ligt echter aan de overzijde van de straat (zie hieronder)

Foto: oude hoeve Steynemolen anno 2025 (foto P. Dalemans)

Foto: locatie Hof STEYNEMOLEN – straatzijde (schuin tegenover de tunnel onder de spoorlijn) – vroeger bezit van de adellijke familie Steynemolen (anno 2025 – foto P. Dalemans)

Hof van Steynemolen en later gebouwde hoeve Steynemolen (dd 1781) - speelhof. In de huidige situatie loopt de spoorweg tussen beide. (info: boek: Leest Geweest)

Foto: detail van stafkaart periode 1900 – rond domein Expoel vinden we Wittehoef, Heihof (Hof ter Heyden) en domein Steyenmolen. Het hof van Loxem is te situeren ter hoogte van de Pikkerie. De Cruyninghemhoeve ligt iets boven 't Hoefijzer vlak over de spoorweg.

Wie het kasteel van Expoel aan de huidige voorzijde benadert (via de Rechtestraat) heeft een duidelijk beeld van hoe de straten er moeten uitgezien hebben voor de Franse Bezetting: een schoolvoorbeeld van een oude Heerweg. De heer en de koetsen gebruikten de middenbaan, de landmannen en het vee volgden de stroken tussen de bomen. Soms werd toegestaan dat trouwe medewerkers een stuk grond langs de heerweg mochten gebruiken voor het bouwen van een huis op opstal. Dit verklaart waarom sommige percelen van de Brede Driesstraat, Moststraat, Heike, Boomkesstraat en Boterstraat erg ondiep zijn.

Het is niet helemaal duidelijk wanneer Expoel is ontstaan – was het vroeger een jachthoeve? Het stuk grond waarop werd gebouwd was eigendom van de Berthouts, midden in het gebied dat toebehoorde aan de hertog van Brabant. In de 14de eeuw werd het bewoond door de familie Van Expoele uit het geslacht Raduwaert. Nadien komen er verschillende vooraanstaande families van de stad Mechelen: De Leeuw, Doublet, De Cale en Van Everlooghe. Het goed wordt een tijd verhuurd aan de Antwerpse familie Brialmont en zo ging het over naar de rijke familie Moretus (erfgenaam van de drukkerij Plantijn). Balthasar IV Moretus maakt van Expoel zijn zomerverblijf en het pand kreeg grotendeels het huidige uitzicht. Er werden aan de lange uitgestrekte hoeve belangrijke verbouwingen uitgevoerd. Hij kocht ook meerdere hectaren grond bij in de omgeving en legde het nieuwe park aan rond het kasteel naar Frans model.

In 1737 wordt het goed verkocht aan de vier kinderen van Pieter de Meester – Blondeau. Kanunnik Pieter Jan de Meester liet een kapel bijbouwen aan het pand. De eigendom gaat over naar Antoon de Meester, gehuwd met Maria Hillema. In het jaar 1776 wordt Pieter IV de Meester verheven in de adelstand door Maria-Theresia. Via kanunnik Pieter Jan de Meester wordt Expoel vererfd aan Pieter IV de Meester, gehuwd met Marie-Jeanne Mols. Antoon de Meester is ondertussen overleden.

Gaspar de Meester, zoon van Pieter IV de Meester, advocaat bij de Grote Raad (1751-1825) en gehuwd met Jeanne du Trieu erft het kasteel.

Pieter Jan de Meester (1790-1847), zoon van de Gaspar, huwt met Catherina Geelhand de Merxem en wordt de opvolger.

Leopold de Meester (1825-1885), zoon van Pieter Jan en gehuwd met Anna de Coussemaeker volgt zijn vader op. Nadien wordt het goed overgemaakt aan zijn broer Athanase de Meester (1829-1884), senator, gehuwd met Eudolie de Terwanghe. Zijn dochter Romanie de Meester, gehuwd met Xavier Montens erft het kasteel.

Vermits er geen rechtstreekse opvolging is wordt het kasteel overgemaakt naar haar achterkozijn Bernard de Meester (vader van Christian de Meester).

Bernard de Meester (1908-1993), zoon van Emmanuel de Meester (kleinzoon van voornoemde Leopold de Meester) komt naar Expoel.

Om dit alles wat beter te begrijpen volgen een aantal verduidelijkingen... . Wij gaan stap voor stap doorheen de geschiedenis om wat meer info te geven. Wij gaan stapsgewijs doorheen de jaren.....

Laten wij even in tijdslijn de evolutie bekijken van de verschillende eigenaars (info Ward De Kempeneer):

- 1272 Joannes de Axpoele x (voor 1274) Catherina Raduwaerts, dochter van Gerard Raduwaerts.
Gielis Berthout (akte 3.5.1272) bevestigt dat Catherina Raduwaerts 12 bunder land gekregen had van haar broer Jan Raduwaerts te Neder-Hombeek.

Catherina Raduwaerts is de eerst gekende eigenares van het leen dat in het vervolg "hof van Expoel" zal heten. Misschien kwam het van haar vader Gerard Raduwaerts ?

- 1321 Aert van Axpoele betaalde een aanzienlijke cijns voor de gronden in Hombeek-Brabant. Zijn vrouw Margaretha schonk hem een zoon Roger (beiden † voor 1369)
Een Aleidis van Axpoele (1349, 1360, 1361) was overste (praeposita) in klooster van Leliëndaal (grondgebied Leest aan de Zenne).
Catherina Van Axpoele en Margaretha Van Axpoele zijn "domicelle" van klooster Leliëndaal.

- 1381 Roger I van Axpoele († voor 1411) echtgenoot van Catherina Van der Heyden († voor 1399) hadden twee zonen:
- Gielis van Axpoele x Catherina de Ypre (1458) hadden een zoon Roger II
- Jacob van Axpoele (1422, 1428, † voor 1438) x Elisabeth Reyners (2de huwelijk met Hendrik vd Bloke)
Zij hadden twee dochters: Elisabeth, religieuze en Catherina (minderjarig 1440), x voor 1447 met Jan van de Venne.

- 1431 Meester Roger II van Expoel (met ouders 1431, 1438) (provisor St.-Kathelijnekerk, Mechelen 1462) (schepen van Mechelen 1472, 1473) (1478) x Elisabeth Stockmans (geheten in de Mane) (wwe 1482)
Ze hertrouwde met Louis Goury. Ze is geciteerd rond 1500 en in 1504 deelden haar twee zonen de erfenis.
Meester Roger II van Expoel was professor (1433) te Leuven (geïmmatriculeerd 1428, baccalaureaat 1431, faculteit Kunsten)
Ze hadden 2 zonen Roger III en Godfried (1482, 1504)

Foto: Zegel van Rogier van Expoel 1472

- 1497 Roger III van Expoel (°1469) (student te Leuven 1485) deelde met zijn broer in 1497 de erfenis van hun vader. Er waren bezittingen in Hombeek-Brabant afhangende van de heerlijkheid van Grimbergen.
1501 huwde hij Margaretha Booms, dochter van Antoon Booms (†)
1511 gezworene van Mechelen en deken van de lakenwevers
1515, 1526 gezworene van Sint-Jorisgilde (de Kruis- of voetbooggilde)

Ze hadden 2 kinderen:

- Gielis van Expoel (1504) en
 - Anna van Expoel (1522) gehuwd met Adam Staes.
- Hij had van zijn bijzit Christina van Leemputten een zoon Olivier van Expoel (1512)

Verdere nazaten zijn niet bekend

- 1467 3 juli: blijde intrede van Karel de Stoute te Mechelen. Zijn raadsheer is Jan de Leeuw (secretaris en pensionaris van de stad en reeds vertrouwensman van Philips de Goede). Hij zetelde ook in het Mechelse Parlement. Na Gielis I van Expoel komt het domein in bezit van Jan de Leeuw. Over zijn stamboom zijn weinig gegevens gekend – men vindt in 1410 een vermelding van Johannes Leeu – zoon van Joannes, ridder.

Foto: schilderij van de Grote Raad – Jan de Leeuw staat afgebeeld op de 2de plaats van links gezien. – dit schilderij is momenteel te bezichtigen te Mechelen in museum: Hof van Busleyden

Foto: detail met boven de tekst: J. Lijon

Wie was Jan De Leeuw?

Jan de Leeuw, doctor in de rechten, speelde een vooraanstaande rol in de geschiedenis van Mechelen. Hij was stadssecretaris van 1451 tot 1461 en nadien pensionaris van Mechelen van 1451 tot 1471. Hij heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de financiering met geldelijke giften ten gevolge van aflaten in de katholieke kerk. Op 19 januari 1449 verscheen er een pauselijke bulle om voor bezoekers van bepaalde kerken in Rome aflaten te bekomen mits betaling – hij verkrijgt met zijn Romereis dat paus Niklaas de V in opdracht van de hertog van Bourgondië, toestemming geeft om een aflatenbulle te bekomen ten voordele van Mechelen. Hij onderneemt de reis per paard in de periode november 1450 en komt terug in de lente van 1451. Een behoorlijke zware reis te paard over de Gothard-pas midden in de winter van 1450 - 1451. De opbrengst van de aflaten is voor de helft ten goede voor de Apostolische Kamer en de rest voor financiering van 7 Mechelse kerken. Dankzij de mildheid en afkoop van aflaten door goedgelovigen kon gestart worden met de bouw van de St-Romboutstoren op 22 mei 1452 en de financiering voor de afwerking van andere Mechelse kerken.

Het feit van invoeren van aflaten (afkoop van zonden) zal later deels de oorzaak worden tot het ontstaan van het conflict tussen de katholieke Kerk en het Protestantisme en de latere splitsing tussen de geloofsgemeenschap van de katholieke Kerk en de reformeerde Kerk (maar dit zou ons te ver leiden in ons verhaal...).

Meester Jan de Leeuw was een vertrouwensman van Filips de Goede, die hem meerdere gezantschappen toevertrouwde. Onder de regering van Karel de Stoute zou hij nog meer vertrouwen winnen en verheven worden tot rang van raadsheer.

Hij moest eveneens bemiddelen tussen enerzijds de inwoners van de stad en anderzijds de hertog Karel de Stoute. Hij werd als doctor in de rechten de vertrouwensman van de hertog en samen met andere rechtsgeleerden benoemd in het Parlement van Mechelen, de voorloper van later de Grote Raad (opperste gerechtshof van de Nederlanden) geïnstalleerd op datum van 03 januari 1474 in het Schepenhuis te Mechelen.

Na de nederlaag te Nancy en de dood van Karel de Stoute wordt het Parlement van Mechelen afgeschaft – sommige raadsleden vluchtten naar Frankrijk.

Foto: zegel van Jan de Leeuw

Over de lotgevallen van Jan de Leeuw in deze periode is nog weinig geweten. In een akte van 1477 wordt hij nog vernoemd, in een andere akte van 1478 spreekt men over hem als "enige tijd overleden...".

Er bestaat nog een schilderij, geschilderd door Jan van Eyck uitgevoerd in 1436. Op de lijst staat de naam Jan de Leeuw vermeld, geboren 21 oktober 1401. Op het schilderij is de afbeelding te zien van een manspersoon, met een gouden ring in de hand. Kunstkenner beweren dat de afgebeelde persoon te herkennen is als goudsmid, meer bepaald als deken en gouverneur van de gilde van de goudsmiden van Brugge. Er is geen enkel document tot op heden dat een onbetwiste identificatie toelaat om te oordelen dat er gesproken wordt over dezelfde persoon, Jan de Leeuw uit Hombeek.

foto: portret Jan de Leeuw, geschilderd door Jan Van Eyck

- 1456 Jan de Leeuw, verwant met de familie Steynemolen was gehuwd met Luknina van Bervets. Ze hadden drie zonen: Gielis, Reynier, Godevaert Van Steynemolen. Reynier de Leeuw, goudsmid (burger Mechelen 1464) erfde van vader het domein Steynemolen. Zijn drie zonen, Jan, Gielis en Antoon de Leeuw verkochten het (29.4.1514) aan Anna van Winghe, weduwe van Peter van Steynemolen en aan hun zoon Jan Van Steynemolen (gezworene wollewerk en poorterij in Mechelen periode 1520-1528)

(het feit dat de familie de Leeuw goudsmiden waren is weer een verwijzing naar het schilderij van Van Eyck.)

Godevaert de Leeuw, († voor 1507) stadssecretaris te Mechelen (1494), stadsontvanger (1496, 1497) x (30.11.1480) Margaretha Sitters (alias Heeregoets of Herregots) (1523).

Ze hadden 6 kinderen:

- 1) Godevaert II de Leeuw (° St.Rombouts. 23.1.1486)
Jan vanden Broecke, oom van vader en Pieter van Steynemolen, neef)
- 2) Anna de Leeuw x Jan van Caloene
- 3) Jan de Leeuw
- 4) Margaretha (onbehuwd 1532)
- 5) Zegmonde de Leeuw
- 6) Luykine de Leeuw x Jan Buelens

- 1484 Meester Godevaert de Leeuw erfde Expoel vlg. verdelingsakte 17.8.1484. Na zijn dood (voor 1507) bleef het goed in onverdeeldheid tussen weduwe en kinderen.
- 1523 De kinderen geven aan de moeder kwitantie over het beheer en de gelden vrijgekomen uit de verkoop van Expoel (vermoedelijk tussen 1510 en 1515)
De nieuwe eigenaar is meester Filip Doublet, geboortig van Rijsel, zoon van Jan en Margaretha Picavet. hij was procurator van de Grote Raad te Mechelen.
Hij werd burger van Mechelen op 21.8.1526 en was in 1522 kerkmeester in de St.-Pieterskerk te Mechelen (Hij woonde in de Keizerstraat ter hoogte van Hof Savoye of Paleis van Margaretha van Oostenrijk). Vanaf 1518 had hij een huis in de Vetterstraat. In 1519 was hij lid van de Kamer van retorica "de Pioene"

In 1543 nam hij ontslag in de Grote Raad.

Hij huwde eerst N. Baudevins en xx Cathelijne Cauweliers. Ze bezat in Kapelle-op-den-Bos een leen afhankelijk van Grimbergen.

1540 Filip Doublet verwerft de bossen Stockenbroeck, gelegen ten zuiden van Expoel. Hij zou er nog bij inlijven, een deel van de weg die voor Expoel passeert (Expoelstraat of Heerenstraat geheten)

1547 Jan Doublet verkocht in naam van afstammelingen van Filip Doublet dit goed aan Pieter de Cale. Hombeek was verpand aan Laurentz De Rijcke van Antwerpen. Pieter de Cale is secretaris van de heerdij.

Peter de Cale, sterfman van eenen vollen leen geheeten thof ten Expoele in de parochie van hombeke ende daeromtrent geleghen in huyse, hove, bosschen, euselen ende winnende landen, komt tsamen omtrent 16.50 bunderen in diverschen stucken gelegen, commende metter oostzijde aen de waterloop ende de Naeldenbosch ter ander zijden, welck voors. volle leen de voors. Pieter de Cale ontfinck bok coope ende opdracht van Janne Doublet ende zijnen medepleghers op den 10den januaryi 1546.

NB: de namen als Van Expoele, de Cale en Jan van Steynemodelen komen in de periode 1520 – 1530 regelmatig terug als Mechelse Magistraten – de families kenden dus mekaar als Schepenen uit de ambachten en gezworen uit de poorterij.

1559 Pieter de Cale had als opvolger ene Jan de Cale (1594, secretaris schepenbank Hombeek-Brabant) († na 1602) (zijn vermoedelijk overlijden als weduwnaar Jan de Cale op 3.11.1616 in St.-Rombouts).

Jan de Cale x Barbara De Vos van wie twee dochters:

- 1) Catherina De Cale x Willem van Everlooghe, schepen Hombeek-Brabant (1635)
kinderen:
 - Elisabeth van Everlooghe (°5.9.1628) x Jan van den Zijpe, den jongen
 - Lanceloot van Everlooghe x Catherina Carpentier (Mechelen 1637, 25 jaar oud)
 - Jan van Everlooghe (in buitenland, † 1640)

- 2) Elisabeth De Cale x Cornelis Raps (wwe 1636)

1626 (akte 1.12.1326, notaris Karel Bogaert) Verdeling tussen twee dochters. De woning van Expoel kwam aan Willem van Everlooghe en zijn vrouw. Willem van Everlooghe was schepen in Hombeek.

1643 De goederen gaan van Jan van den Zijpe over op zijn tante Elisabeth Raps – De Cale. De eigenaars worden steeds vernoemd als 'de erfgenamen van Jan de Cale'. Dit kwam uit de onverdeeldheid en omdat de eigenaars het goed niet bewoonden maar te Antwerpen verbleven. Het domein werd verhuurd.

Van ca 1650 tot 1705 (wellicht tot 1715):

De JAN DE CALENSHOEF wordt verhuurd aan Jan Stevens, Jacob Stevens, Cornelis Stevens

1661 De huurder is Jan Stevens. Hij woonde op "Jans Calenhoeff". Blijkbaar heeft later zijn zoon (?) Jacob Stevens er gewoond en nadien ook zijn kleinzoon Cornelis Stevens van wie in 1705 de staat en inventaris van het sterfhuys gemaakt wordt waarin erfpachtschulden vermeld worden aan Antonius van Gysperre. Expoel werd bewoond door 3 generaties Stevens, pachters en ook schepenen van Hombeek.

Pieter Raps, zoon van Cornelis Raps en van Elisabeth de Cale wordt in Antwerpen vermeld als afkomstig van Mechelen en kreeg op 30.9.1647 burgerrechten in Antwerpen. Hij huwde Anna van Battel. Ze

Foto: zegel van Jan de Cale

hadden 6 kinderen. Zij was de dochter van Antoon van Battel, grootaalmoezenier van Antwerpen en van Anna Goos. Een zuster van Anna was Maria Van Battel die met Jacob Grysperre gehuwd was.

Men ziet hoe de familie van Pieter Raps is uitgestorven bij gebrek aan nakomelingen en hoe het patrimonium in het bezit komt via de enige mogelijk erfgenaam van de Van Battels, namelijk Jacob van Grysperre

Jacob van Grysperre, (°Antw. 3.11.1619, † pest 15.4.1671), grootaalmoezenier van Antwerpen, woonde op de Steenhouwersvest, x (30.12.1653) Maria Magdalena Muytinckx (°Antw. 4.7.1621, † 23.10.1654) xx Maria van Battel († pest 15.4.1671).

Hun kinderen:

- Jacob Antoon van Grysperre, ongehuwd, † Antwerpen
- Anna van Grysperre x Jacob (Jacques) Jan (Jaen) Demont, alias Brialmont
- Maria van Grysperre x Alexander van Havre

1671 Jacques Jean Demont, alias Brialmont, ook genaamd Mont de Brialmont, (° Antw. Onze-Lieve-Vrouw. 19.11.1646, † 29.9.1701) heer van Wijns (te Haasdonk), schepen en grootaalmoezenier van Antwerpen,
huwde Anna van Grysperre (°Antw. Onze-Lieve-Vrouw 11.1.1659, † Antw. 7.6.1684)

en hertrouwde (1686) met Joanna Catherina Lunden (°1662, † 1696), dochter van Hélena Francisca Rubens, kleindochter van Peter Pauwel Rubens.
Hij erfde Expoel van zijn eerste vrouw maar heeft er nooit gewoond.

kinderen uit eerste huwelijk:

1) Anna Clara de Mont Brialmont (°Antw. 8.7.1680, † 11.11.1718)

x Jan Baptist Ullens (1665-1714) grootaalmoezenier van Antwerpen

Zij hadden een dochter Isabella Ullens (1703-1764), die huwde met Jozef Meyers (1738-1768), grootaalmoezenier van Antwerpen. Hun dochter Catherina Meyers (1738-1825) zal huwen met Michel-Angelo Mols (1725-1768), eveneens groot aalmoezenier van Antwerpen. De dochter Catherina Mols (1766-1804) zal huwen in 1797 met Hendrik Geelhand van Merksem (1798-1865) en de dochter Catharina Geelhand van Merksem zal op haar beurt huwen met Jan Pieter de Meester, waardoor zij dan lijnrecht afstamt van de erfgenamen van Jan de Cale (zie ook verder afstamming de Meester).

**Foto: wapenschild
Moretus - Brialmont**

2) Isabella Jacobina de Mont Brialmont (°Antw 26.10.1682, † 29.5.1723)

x (13.5.1702) Balthazar IV Moretus (°Antw. 12.2.1679, † 23.3.1730)

zoon van Balthazar III Moretus en Anna Maria de Neuf.

Foto links: Buste Baltazar IV Moretus

**Foto rechts: portret echtgenote van
Baltazar IV Moretus
Isabelle-Jacoba de Mont alias Brialmont**

- 1701 Balthazar IV Moretus, († 1730) grootaalmoezenier van Antwerpen, erfde in 1716 de drukkerij Plantijn. Balthazar IV Moretus had Expoel van zijn schoonmoeder geërfd. Hij ging er zich terug actief mee bemoeien en maakte er een zomerverblijf van. Hij herbouwde het kasteel in baksteen en witte steen, zoals het nu nog is. Het bouwwerk dateert van vóór 1717.

De buitenmuren van de oude stenen hoeve bleven bewaard en werden in de nieuwbouw geïntegreerd. In de noordelijke façade (achterzijde van het kasteel) erkent men nog de oude plint en de witte hoekstenen ervan en er zijn ook sporen te zien van de vroegere vensters. Langs de zuidzijde werd het gebouw nu dubbel zo breed. Balthazar IV Moretus verhoogde ook het gebouw en liet niet enkel aan de nieuwe voorbouw maar rondom een nieuwe façade optrekken. Zijn nieuw buitenverblijf zag er dus uit zoals het gebouw nu nog is, uitgenomen de twee uitbreidingen oost en west en het nieuwe achterterras. De oorspronkelijke woning had aan de tuinzijde enkel via de kelders een uitgang (achterzijde van het gebouw). De toegang was dus via de achtergevel (nu Brede Driesstraat). Alle vensters hadden houten luiken.

Om zijn buitenverblijf het uitzicht te geven van een echt herengoed liet Moretus een brede dreef aanleggen met eiken bomen. Deze 'herenstraat' bestaat nu nog en draagt de naam Rechtestraat. Hij verwisselde grond met de kerkfabriek (het Kerkbloksken) ten zuidwesten van het kasteel en kon zo de dreef aanplanten met uitzicht van een 'herenstraat'. Moretus trachtte gronden bij te kopen rondom zijn eigendom.

- 1716 Op 5.12.1716 aankoop van het bos Stockebroeck (19 dagwand)

- 1720 Op 14.8.1720 aankoop van een hoeve met 2 bunders land
Op 10.12.1719 aankoop van een bos van 1 bunder, het 'Cleyen Stockebroeck'

Hij verkreeg de toelating van de heer Michiel Locquet, burggraaf van Op-Hombeek het recht om bomen te planten langs de weg. Hij verwierf enkele 'uytvangen' van de weg.

Hij legde het barok park aan naar Frans model met ten westen een uitbreiding waarin stervormige zes lanen van bomen voorzien waren (uiterst links achter op het plan). Ook de rechte grachten en waterpartijen die in dit plan pasten werden toen gegraven (donker groen ingekleurd).

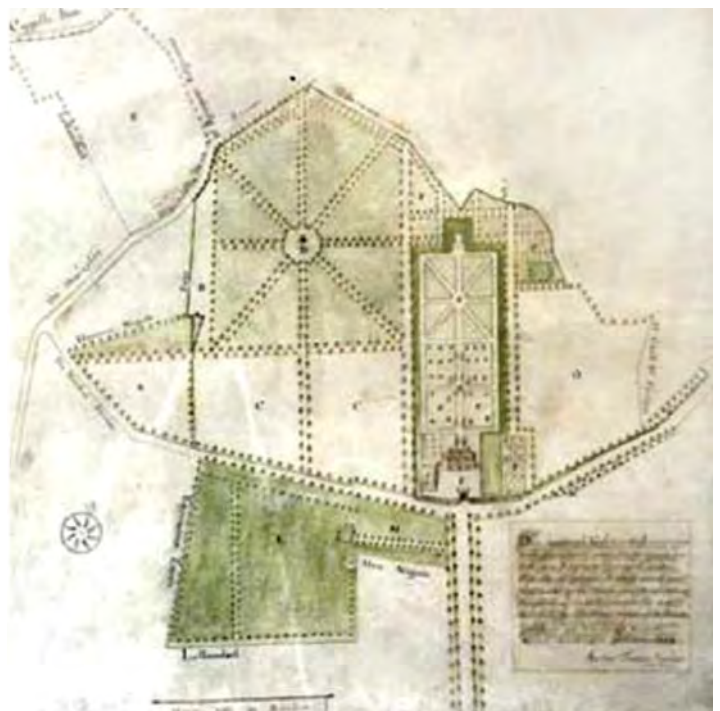

Foto: plan van aanleg tuin ten tijde van Balthazar Moretus (1715)

Tot zover over Expoel – hoe komt de familie de Meester terecht op Expoel? We weten reeds dat er banden waren via de familie De Leeuw en Mols.

1736 In 1730 stierf Balthazar IV Moretus. Zijn drie kinderen, **Balthazar Antoon** (1705-1762), **Maria Isabella** (1708-1768) en **Simon** (1713-1758) verkochten Expoel bij akte van 16.12.1736 aan de kinderen van **Pieter III de Meester**

Notaris Petrus de Rees, Antwerpen, akte 16.12.1736:

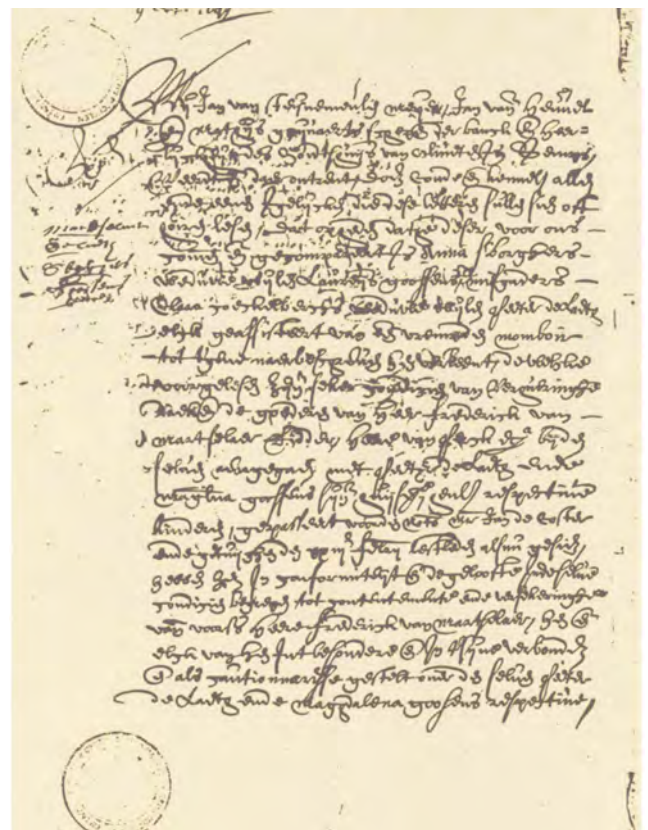
Wij, Mathijs Van Beveren ende Jan Spruyt, schepenen der prochie ende burghgravié van Hombeek in Brabant, saluyt met kénisse der waarheyt, doen te weten iegelijcken die dese letteren sullen sien oft hooren lesen dat op heden date deser voor ons ende voor onsen meyer Sieur Petrus Vander Steen, commen ende gecompareert is den procureur Van Zeune uyt crachte ende naer vermoghen van sekeren onwederroepelijke procuratie gepasseert voor den notaris Peter de Rees ende getuygen, den 16 december 1736, hem ter saken naerbeschreven zonderlinge gegeven ende verleent bij joncker Balthazar Moretus, heere van Weyns, etc., zoo over sich selven als hem sterck maeckande soo over sich selven als over sijnen broeder, joncker Simon Frans Moretus, als over sijne suster, jouffrouwe Maria Isabella Jacoba Moretus, volgens acte van aggregatie ende approbatie, gepasseert den 4 december 1736 voor Peeter Gerardi, conincklijken notaris van der stad ende secretarje van Antwerpenende sekere getuigen alhier gesien, mitsgaers in conformiteit vande declaratie ende relaes van kerckgeboden, gedaen door Martinus Popleu, officier deser burghgravié, in date van 9 december 1735 waarvan den teneur is volgende van woorde tot woorde ende luidt aldus:

Op heden den 16 december 1736 compareerde voor mij, openbaar notaris, present de getuyghen naergenoemt, joncker Balthazar Moretus, heere van Weyns, etc., zoo over sich selven als hem sterck maeckande soo over sich selven als over sijnen heere broeder, joncker Simon Frans Moretus, als over sijne suster, jouffrouwe Maria Isabella Jacoba Moretus, volgens acte van aggregatie ende approbatie daerover aen de coopers ter hant te stellen, allen erfgenaemen van wijlen joncker Balthazar Moretus, hunnen vaeder was, welcken heere comparant verclaert bij desen te vercoopen, ceeren ende transporteren aen den Eerw. Heere Petrus Joannes de Meester, canonnick Zellaer in st. Rombautskercke alhier, soo over hem als over sijne mede erffgenaemen present ende den naerbeschreven coop accepterende, te weten seker hof van plaisantie rontsomme in sijne waeteringhen, met de huysingen, stallingen, schuere ende remisen van coetsen daerop staende, mitsgaeders landen, bosschen, vijvers, dreven en plantagien daer medegaende, gestaen ende gelegen onder Hombeek in Smalbrabant, gemynelijck genaemt Jan de Caelenshoeve,

Tot zover de akte verkoop van Expoel aan de familie de Meester

De akte spreekt hier over de Jan de Caelenshoeve waar de goederen van Jan de Cale al in 1626 verdeeld werden tussen zijn twee dochters (meer dan 100 jaar eerder)

Het goed werd nadien, als de familie de Meester het in bezit had, genoemd als Moretushof. Zo wordt het nog genoemd tot 1850 bij een aankondiging van verkoop van bomen. Dit wijst op een algemeen gebruik dat een huis, hoeve of hof de naam van zijn bewoners draagt lang nadat deze het bewoonden. Dat was ook zo met de oudst bekende eigenaars Van Expoel. Deze naam heeft het teruggekregen.

**Foto: akte van verkoop
Jan de Calenshoeve**

Om het verdere verloop te kunnen schetsen van Expoel en de verbondenheid met de familie de Meester de Ravestein, moeten wij eerst even terug gaan in de familiegeschiedenis van de familie de Meester. Van waar zijn zij afkomstig en hoe hebben zij zich opgewerkt tot een vooraanstaande familie om uiteindelijk de titel van "adel" te bekomen...?

Om het geheel overzichtelijk te houden hebben we de opvolgers steeds apart beschreven. Het is mogelijk dat delen van de tekst zich herhalen bij de verschillende erfopvolgers.

de Meester de Ravestein en het kasteel Expoel

Familie de Meester als eigenaars van EXPOEL

Eerst een stukje stamboom van 1500 tot 1700 (volgens notities van W. De Kempeneer):

Arnold (Aert) De Meester, alias Blau
(° Leuven ca. 1500) x Dorothea Massuyns
Kinderen:

- 1) Jan de Meester, pastoor te As (Limburg)
- 2) Andreas de Meester († Mechelen 22 augustus 1618)
x (Mechelen 1575) Magdalena Van Herderghem
(fa. Peter x Anna V.D.Bossche)
- 3) **Pieter de Meester** (Gent)

Pieter I De Meester (Gent) x

Kinderen:

- 1) Anna de Meester (kloosterlinge) (°1590, † Gent 1684, 94 jaar)
- 2) **Mathias de Meester** (°Gent, † Mechelen 1627)
(1612 poorter Mechelen, minderjarig)
x (Mechelen 1621) **Catherina Van Beneden**

Mathias De Meester (° Gent, † Mechelen 22.11.1627)
X **Catherina Van Beneden** († Mechelen 16.8.1855)
(fa. Gaspar x Catherina Boots)

Hij was nog minderjarig toen hij zich in 1612 als poorter van Mechelen werd ontvangen.

Datum huwelijk: 08.06.1621 (Mechelen)

Catelijne hertrouwt nog met Jan van Herdegheem.

Pieter II De Meester (° Mechelen 30.06.1626, † Mechelen 05.03.1691), 64 jaar oud.
x **Catherina De Drijver** (° Mechelen 19.1.1635, † Mechelen 28.11.1688), 53 jaar oud, dochter van Clara de Drijver x Gielis de Leeuw, op zijn beurt een kleinzoon van Jan de Leeuw – dus hier is er al een eerste band tussen Expoel en de familie de Meester.

Foto: Fragment stamboom de Meester: Mathieu de Meester, gehuwd met Catherina van Benden.

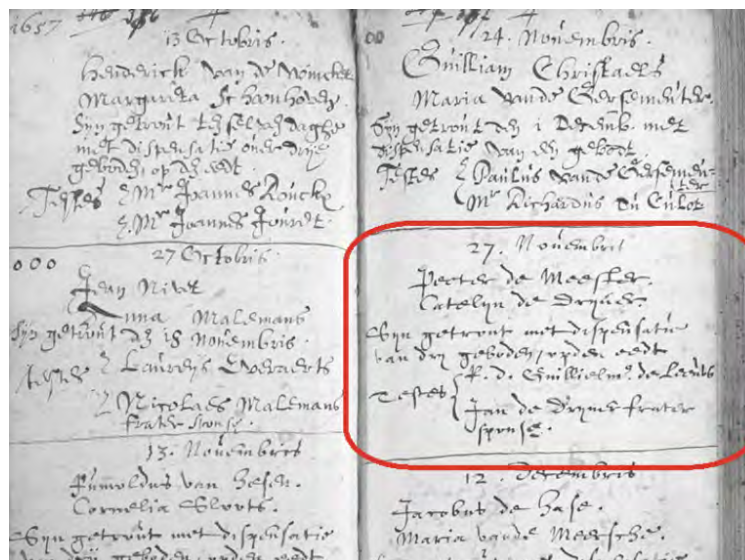
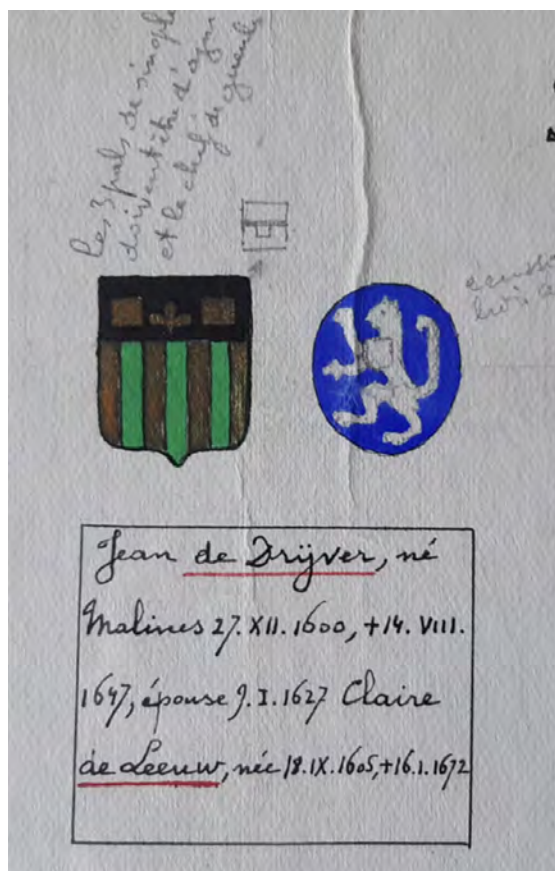

Foto: fragment uit stamboom de Meester (huwelijk Pieter II de Meester met Catherina De Drijver)

De ouders van Catharina de Drijver:

Jan de Drijver (°Mechelen (St-Rombouts), 27.12.1600 -† Mechelen, 14.08.1647) en
Clara de Leeuw (°Mechelen (St-Rombouts), eveneens nakomeling van Jan de Leeuw.
 18.09.1605- († Mechelen 16.01.1672).

Pieter II de Meester en Catharina de Drijver huwden te Mechelen op 27.11.1657, hij was 31 jaar oud, zij was 22 jaar oud

Boven: Parochieregister St-Rombouts Mechelen – huwelijk Peeter de Meester met Catelijn de Drijver (datum huwelijk 23.11.1657)

Links: Fragment stamboom de Meester: Jean De Drijver, gehuwd met Claire de Leeuw.

Petrus (II) de Meester was aalmoezenier van Mechelen. In die tijd was "aalmoezenier" van een stad in feite een ere- en met adel gelijk te stellen ambt. Het was het bestuur over de stedelijke instelling van openbaar welzijn (te interpreteren als wat wij later de "onderstand" noemen).

Petrus (II) de Meester moet reeds vrij welstellend geweest zijn, hij was deken van de gilde van de hellebardiers en proviseur van het H. Sacrament. In 1659 was hij reeds eigenaar van "De Mol" in de Drabstraat en 1675 van de "Gecroonde Hamer" in de Bafferstraat. In 1689 werd hij voor de helft eigenaar van het pand "Het Ossenhoofd (later genoemd Ossenkop)" in de Lange Ridderstraat (zie verder Antoon de Meester).

Zij hadden 8 kinderen:

- Clara (°Mechelen 04.07.1658, + 08.08.1687)
- Jan (°Mechelen 13.10.1659, + Mechelen 10.06.1660)
- **Petrus**, (°Mechelen 14.01.1662)
- Rumoldus (°Mechelen 24.11.1667) – jong overleden
- Rumoldus Gislenus (°Mechelen 27.07.1670)
- Martinus (°Mechelen 10.09.1671)
- Egidius (°Mechelen 22.09.1672)
- Elisabeth (°Mechelen 30.07.1674, + Mechelen 06.11.1675)

Hoe families zich met mekaar verenigen:

De families de Drijver waren jaren zeer actief in het brouwersambacht te Mechelen.

Enkele voorbeelden uit het inventaris van het fonds van Brouwersambacht:

- 1578: een vel met notities over de inkomsten van Michiel de Drijver en Francis Colaes
- 1598: Grosse rekest van Anna de Drijver aan Magistraat aangaande nooit betaalde kosten voor een gelag bij haar georganiseerd door brouwers in 1579.
- 1661 -1662-1663-1664-1669-1690-1672: Rombout de Drijver: deken van brouwersambacht.
- 1665-1667-1668-1671-1685-1687-1688: Jan de Drijver deken van Brouwersambacht.
- 1672: Grosse op rekest van de bouwer Rombout de Drijver aan de Grote Raad i.v.m. onbetaalde schulden van wijlen meester Jan van Steynemolen.

Peeter (II) de Meester was deken van schippers in 1665-1666-1667-1668-1690.

De naam Gielis en Hillema komt eveneens voor als deken van het Brouwersambacht in 1671-1672 – 1675 – 1676 – 1677. In 1675 is hij eveneens deken van het Visserambacht.

De naam: de Meester Peeter wordt eveneens vernoemd als deken van Visserambacht in 1674, 1681 en 1693.

Wij merken dus op dat de dekenen mekaar goed kenden en zo op deze wijze ook vaak hun partners kozen zodanig dat verschillende vooraanstaande en rijkere families met mekaar huwden. In het verdere verloop van de stamboom komt dit meermaals voor (zie verder!). (Info uit Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen.)

NB: In de boeken wordt soms de naam Peeter ingeschreven (dit in plaats van Pieter)

Foto: Catherina De Drijver (kleindochter van Jan de Leeuw

de Meester de Ravestein

17de eeuwse portretten van Pieter de Meester en Catharina de Drijver door Jan-Anton Coxie.

Het echtpaar, dat begraven ligt in de Sint-Romboutskathedraal, behoorde tot de invloedrijkste Mechelse familie de Meester de Ravestein.

Deze portretten werden per legaat geschonken aan de stad Mechelen.

Foto: grafsteen Peeter de Meester en zijn huisvrouw Catherina de Drijver.

Deze grafsteen ligt in de sacramentskapel St-Rombouts-kerk te Mechelen en ligt onder de houten vloer van de gerenoveerde kapel – spijtig dat deze niet meer zichtbaar is – een troost hij kan ook niet verder afslijten... .

Foto bekomen via secretariaat kerk St Rombouts.

Foto dateert van 2016. (Bram Van der Auwera)

Pieter III De Meester

(°Mechelen. 13.6.1662, † Mechelen 24.8.1731) - 69 jaar oud.
 x (23.6.1691) Barbara Blondeau (°Mechelen .16.10.1660 † Mechelen 10.7.1712), 51 jaar oud.

Hierboven: foto van de grafsteen van Pieter de Meester.

Hieronder: foto van het boek (gepubliceerd in 1770) met grafstenen dewelke aanwezig zijn in de kerk St-Rombouts.

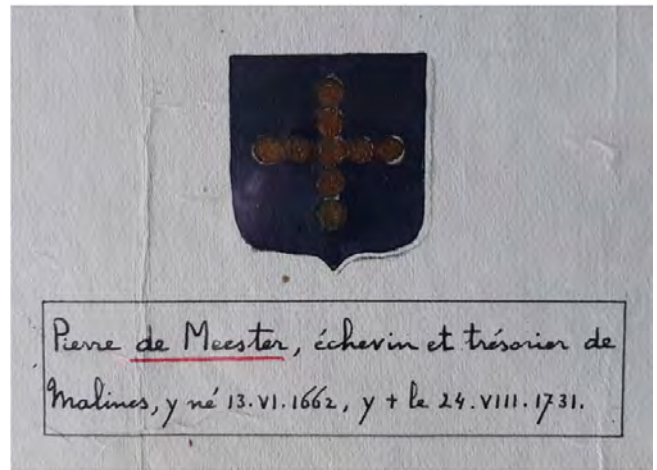
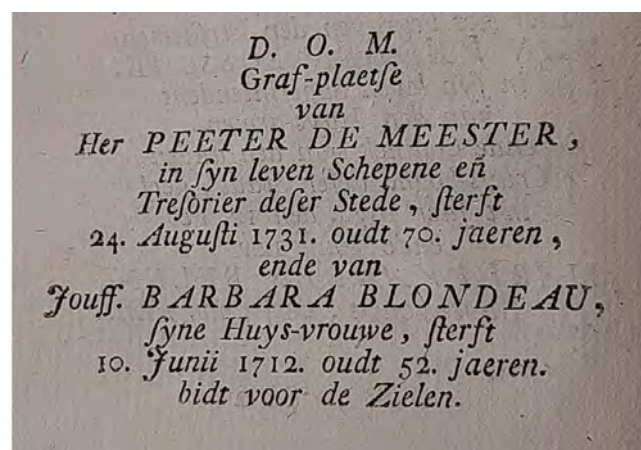

Foto fragment stamboom de Meester: Pierre III de Meester

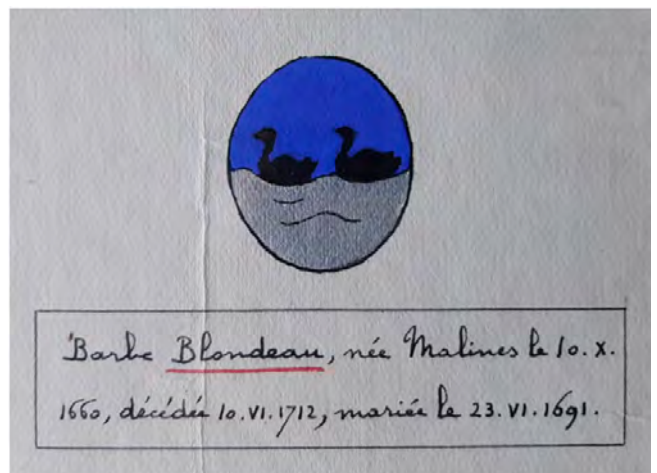

Foto: fragment uit stamboom de Meester

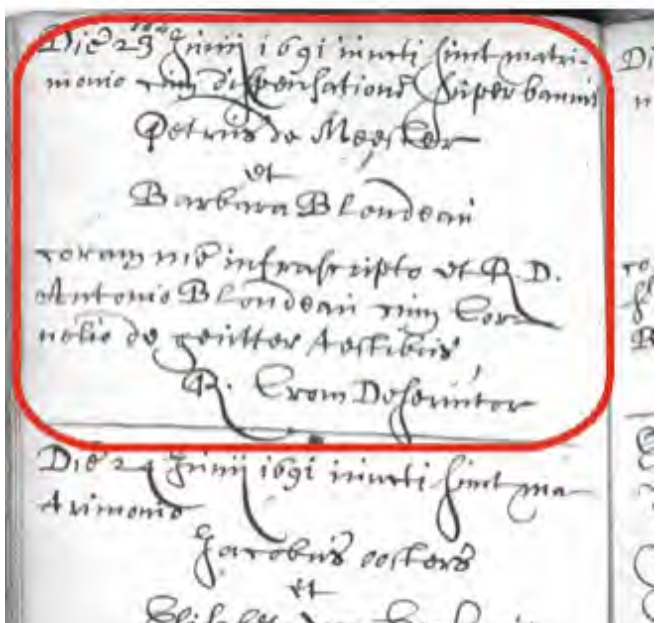

Foto: Parochieregister O.L.Vrouw over de Dijle Mechelen – huwelijk Petrus de Meester met Barbera Blondeau (datum huwelijk 23.06.1691)

Pieter de Meester was deken van de gilde van de hellebaardiers en aalmoezenier van de stad Mechelen in 1702 en 1703. Hij was schepen van 1695 tot 1697 en schatbewaarder tot 1703.

Barbara Blondeau stamt uit de huidevettersfamilie Vermeulen.

Hij erft de panden van vader Pieter II de Meester en bekomt in 1701 een huis in de Jodenstraat met de "baracke" ernaast. In 1705 verwerft hij het "Gecroont Hoefijzer" met het huis ernaast in de Hoogstraat, samen met zijn broer Egidius (Gillis). In 1706 verwierf hij een huis in de Keizerstraat, naast het voormalige paleis van Margareta van Oostenrijk.

In 1721 was hij samen met zijn broer Maarten (Martinus) deken van het visverkoopambacht.

In 1722 geeft hij een hypotheek uit op 2 huizen in de Begijnenstraat, wegens niet betaling van de rente liet hij deze 2 huizen aanslaan. In 1722 koopt hij "Swaenenborgh" op de Vismarkt en in 1723 verwerft hij "Den Roosen Hoedt" op de Haverwerf.

Foto: huis De Mol in de Drabstraat Mechelen - in 1675 was Antoon de Meester eigenaar van dit pand (uit Beeldbank Mechelen - SME 001000068)

Tekening van huis De Mol Mechelen, eigendom van Antoon de Meester (Beeldbank Mechelen - SME 001001673)

Op de voorzijde links is de overdekte vismarkt te zien. Tekening van Arnold Frans Van den Eynde - weergave toestand +/- 1650 - 1700.

Tekening van pand huis "Ossenhoofd" (nadien genoemd Ossenkop) - Lange Ridderstraat - Mechelen (bouwaanvraag +/- 1818) (uit Beeldbank Mechelen) (SME 001003416)

Tekening huis Rumoldus ten tijde 1790 – voorheen het gildenhuis van de Handboogschutters "St-Sebastiaan" – gelegen tussen de Steenweg en Vleeshouwersstraat. Nadien roepzaal De Blauw. Tijdens bombardementen van WOI werd dit huis samen met de achterliggende Vleeshalle zwaar getroffen en werd nog tijdens de oorlog verder gesloopt – het is nadien niet meer wederopgebouwd (Beeld Stadsarchief Mechelen) (SME 001001630)
Tekening van Jan-Baptiste de Noter.

Het huis van de Handbooggilde , op de IJzerenleen werd in 1728 gebouwd naar een tekening van J.F. Boeckstuyns. De voorgevel gericht naar de IJzerleen was boven de inkom voorzien van een eiken beeld van St.Sebastiaan, patroon van de handboogschutters.

Er werden 7 kinderen geboren:

- Petrus Antonius de Meester 1692-1692
- Barbera Catherina de Meester 1693-1747
- Petrus Joannes de Meester 1695-1757 = **kanunnik van Zellaar - samen met zijn broer en zussen koopt hij in 1736 van Balthazar IV Moretus (=zelf erfgenaam van Plantijn Moretus) Expoel**
- **Antonius Joseph de Meester 1696-1749**
- Joanna Elisabeth de Meester 1697..1699-1699
- Elisabeth de Meester 1699-1776
- Joannes Franciscus Leonardus de Meester 1704-1708

(info: Geneanet – Internet)

Waarvan in 1736 nog volgende 4 overbleven die samen Expoel aankochten:

- 1) Barbara Catherina (1693-1747), ongehuwd
- 2) **Pieter Jan** (1695-1757), kanunnik
- 3) **Antoon Jozef** (1696-1749)
- 4) Elisabeth (1699-1776), ongehuwd

Het aanzienlijk fortuin van de familie **Blondeau** vooral te Mechelen, Hombeek, Zemst, Weerde, Leest en Kampenhout bevatten uitgestrekte gronden en vele huizen en hoeven. Zo o.m.:

- de hoeve Tilborgt te Zemst met nog een tweede hofstede eraan verbonden,
- een hoeve met nieuw huis te Zemst in huur door Wauter Goovaerts,
- de hoeve "De Biest" te Zemst gehuurd door Peter Goovaerts,
- een hofstede "Het Saeghsken" te Zemst gehuurd door Lauwers,
- de hoeve "**Cruyneghem**" te Leest gehuurd door Jan Verlinden,
- een huis te Hombeek gehuurd door Jan Verlinden,
- een hofstede te Hombeek gehuurd door Jacob Rens,
- bovendien nog een vijftiental huizen in Mechelen.

Het geheel was in handen gekomen van de ongehuwde juffrouw **Elisabeth Blondeau**, die op haar beurt de erfgename was geweest van haar twee ongehuwde zusters en van haar broer kanunnik **Anthoon Blondeau**. **Elisabeth Blondeau** liet alles na aan enerzijds de nakomelingen van **Barbara Blondeau**, gehuwd met **Peeter III de Meester** (1662-1731), anderzijds de nakomelingen van **Anna Maria Blondeau**, gehuwd met **Jan Brants**, wiens dochter **Joanna Maria Brants** huwde met **Christiaan Hillema**. Een dochter uit dit gezin huwde op haar beurt met **Antoon Jozef De Meester** (1696-1749), de zoon van de hogergenoemde **Peter De Meester**.

Kanunnik Pieter Jan de Meester (1695 – 1757) trad op in naam van zijn zusters **Barbara Catherina de Meester** (1693-1747), **Elisabeth de Meester** (1699 – 1776) en zijn broer **Antoon Jozef de Meester** (1696 – 1749)

Alles blijft in onverdeeldheid en wordt beheerd door kanunnik Pieter Jan

- 1742 De kanunnik beheerde blijkbaar het familiepatrimonium van de ouders **Pieter III de Meester – Barbara Blondeau**. Hij woonde te Mechelen en verbleef met zijn familie op Expoel tijdens de zomermaanden.

*Foto: obiit van Kanunnik
Pieter Jan de Meester (+1757)*

Op 30 juni 1742 kreeg hij van het bisdom autorisatie om de mis te mogen lezen in de kapel die hij aan het kasteel liet bouwen. Deze goedkeuring gold voor hemzelf als voor alle andere priesters die op Expoel zouden verblijven en zijn twee zussen, zijn broer en zijn neef konden er hun zondagsmisplicht vervullen.

De kapel was aangebouwd aan de zuidwestzijde van het kasteel.

De aartspriester Hoyneck van Papendrecht had zijn advies voor goedkeuring door de bisschop gestaafd op een voorafgaandelijk bezoek ter plaatse.

De kanunnik was beste maatje met pastoor De Backer van Hombeek die in geldnood zat om zijn pastorij te verbouwen. Hij leende hem op 7 augustus 1742 de som van 800 guldens, een schuld die in 1750 werd afgelost.

1757 Kanunnik de Meester stierf op 27 juli 1757 (testament van 2.1.1756). Zijn broer Antoon Jozef was reeds in 1747 gestorven op 53-jarige leeftijd. Hij was toen reeds 22 jaar weduwnaar. Zijn vrouw Anne Marie Hilleman was zeer jong gestorven bij de geboorte van

hun tweede kindje.

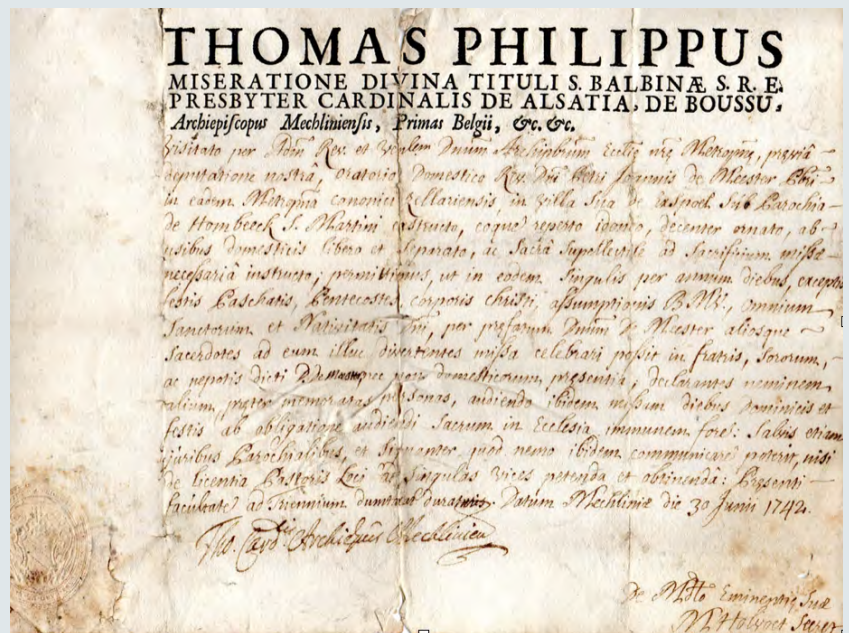
Hij had slechte één kind: **Pieter IV de Meester** (1724 – 1784) die in 1746 (Antwerpen) gehuwd was met **Marie-Jeanne Mols** (1723- 1766).

Hij was 32 toen zijn oom-priester stierf maar erfde Expoel pas na de dood van zijn tante Elisabeth in 1776.

Thomas Philippus verleent de toelating aan Kanunnik Pieter Jan de Meester om erediensten te mogen uitvoeren in de villa te Hombeek (domein Expoel)

Scan document, vrij vertaald:

Thomas Philippus verleent de toelating aan Kanunnik Pieter Jan de Meester (Kanunnik van Zellaer) om erediensten te mogen uitvoeren in de villa (huis) te Hombeek (domein Expoel). De locatie werd geschikt bevonden, fatsoenlijk ingericht, vrij en gescheiden van huishoudelijke zaken en ingericht met voldoende meubilair voor het offer van de mis, dagelijks met uitzondering van de feestdagen van Pasen, Pinksteren en O.L.Vrouw Hemelvaart. Alle leden van de familie mogen de mis volgen, opgedragen door Pieter de Meester en andere aangestelde priesters. Mechelen, 30 juni 1742.

Wie was Thomas Philippus?

Thomas Philippus d'Alsace-Boussu (Brussel, er gedoopt in de Kapellekerk op 13 november 1679 – Mechelen, 5 januari 1759), was van 1716 tot zijn overlijden aartsbisschop van Mechelen. Net als zijn voorganger staat d'Alsace bekend als een politiek georiënteerd aartsbisschop.

In 1717 gaf d'Alsace opdracht om een nieuw aartsbisschoppelijk paleis te bouwen in Mechelen. Het paleis was echter nog niet afgewerkt toen d'Alsace in 1759 overleed. Hij breidde ook het seminarie in Mechelen uit.

Tussen 1738 en 1741 verbleef d'Alsace in het buitenland. In 1740 nam hij deel aan het conclaaf waarin Benedictus XIV werd gekozen als nieuwe paus. Daarna reisde hij naar Parijs om de zaak van Maria-Theresia te bepleiten in het kader van de Oostenrijkse Successieoorlog.

De kardinaal overleed in 1759 en werd begraven in de kathedraal van Mechelen.

(info internet Wikipedia)

Foto achtergevel van kasteel Expoel met aan de linkse zijde de aangebouwde kapel

Een steen met het wapenschild van de familie de Meester – Mols bevindt zich nu boven de inkomdeur van het kasteel Expoel.

Antoon Jozef de Meester (° 1696 - †1749)

Antoon Jozef de Meester werd geboren te Mechelen (parochie St-Rombouts) op 18.03.1696. Hij overleed te Mechelen (parochie O.L.Vrouw over de Dijle) op 06.09.1749 op 53 jaar.

Hij huwde op 27 jarige leeftijd te Mechelen op 25.07.1723 met de 27 jarige **Anna Maria Hillema**. Zij was geboren te Mechelen op 18.12.1695. Zij overleed te Mechelen op 17.07.1725 op de leeftijd van 29 jaar.

De vrouw van Antoine-Joseph de Meester is de dochter van Chrétien Hillema (heer van Swyveghem, Ravestein en Oudenburg) afkomstig uit een Fries geslacht. Voor het huwelijk verkregen zij dispensatie wegens bloedverwantschap. Anne-Marie stierf in het 2de kinderbed.

Antoon Jozef de Meester was aalmoezenier van stad Mechelen in 1724 en 1725. Hij was schepen van 1737 tot 1745 en tot aan zijn dood bleef hij schatbewaarder van de stad. Hij ontving deze functies via lidmaatschap van de schippersgilde. Hij werd in 1724 opgenomen in de brouwersgilde en werd eveneens deken van de gilde van de visverkopers en de schippersgilde.

Hij was in het Brouwersambacht gekomen door zijn huwelijk met Anna-Maria Hillema, dochter van de toenmalige deken van het brouwersambacht Christiaan Hillema.

In 1745 werd hij tot tesorier van de stad benoemd en bleef dat tot zijn dood.

Hij oefende het beroep van zijn schoonvader uit die een brouwerij bezat op de Zoutwerf.

Foto: grafzerk Antoon Jozef de Meester (kerk O.L.Vrouw over de Dijle te Mechelen)

Antoon Jozef de Meester was geen nieuweling in het Mechelse bestuur, zijn vader Pieter (III) was reeds schepen en eveneens tesorier geweest van de stad Mechelen. Hij overleed enkele maanden eerder voor Antoon Jozef schepen werd.

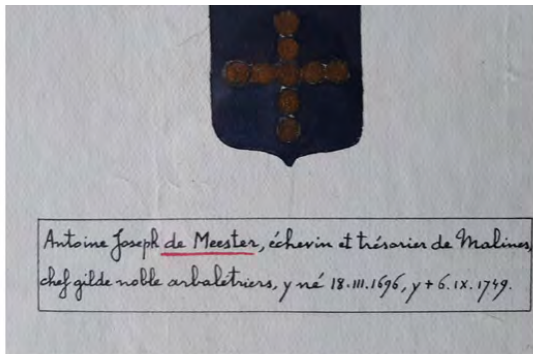
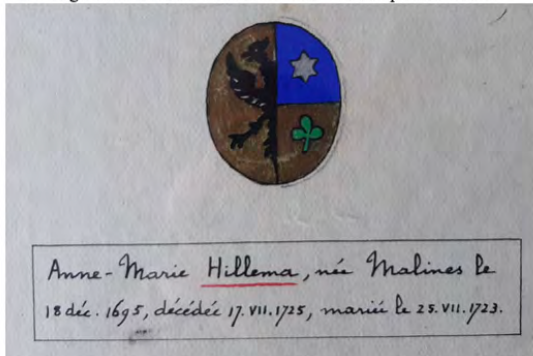

Foto: fragment stamboom de Meester: Antoine Joseph de Meester

De "de Meesters" waren reeds langer vertrouwd met het brouwersmilieu: Peter II (Antoons grootvader) was gehuwd met Catherina de Drijver, eveneens afkomstig uit het brouwersmilieu.

Reeds geruime tijd was de familie zeer welgesteld. Arnold de Meester (betovergrootvader van Antoon), kocht reeds in 1607 een huis te Mechelen. Ook Antoons grootvader Peter II was eveneens welstellend, mogelijk door het huwelijk met Catherina de Drijver. In 1659 werd hij eigenaar van het **pand "de Mol"** in de Drabstraat en in 1675 van **"De gecroonden Hamer"** in de Befferstraat. In 1689 werd hij voor de helft eigenaar van "het Ossenhoofd" in de Lange Ridderstraat. Zijn zoon Peter III verwierf nog meer eigendommen. Peter III bezat een huis in de Jodenstraat in 1701. In 1706 verwierf hij een huis in de Keizerstraat, naast het vroegere paleis van Margareta van Oostenrijk. In 1722 verwierf hij "Swaenenborgh" op de vismarkt en in 1724 "Den Rooden Hoedt" op de Haverwerf. In 1721 gaf hij een hypotheek voor 2 huizen in de Begijnenstraat. Van één van de huizen werden de interesten niet tijdig betaald, waardoor hij zich liet "verreycken" (te interpreteren als aanslaan van het pand). Antoon Jozef woonde in de Zelestraat en in 1734 erfde hij van zijn vader het "Gecroont Hoefijser" in de Hoogstraat, samen met het huis ernaast dat eveneens eigendom was van zijn vader. In 1734 kocht hij een rente van 1.100 fl. op "De Bruydt"

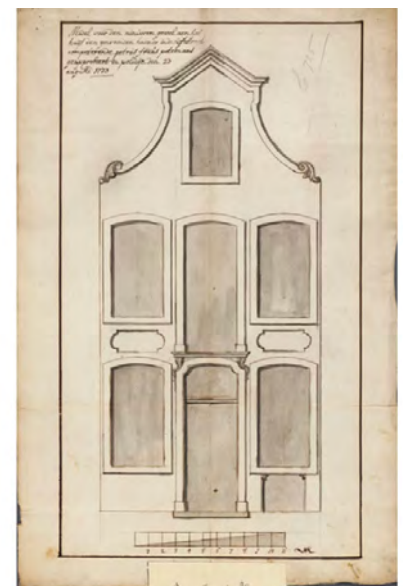
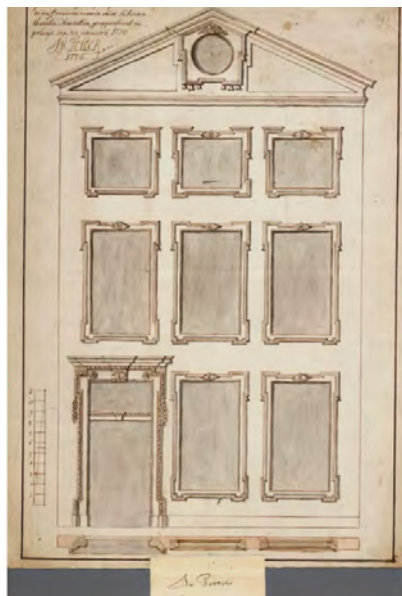
achter het Vleeshuis (nu Beenhouwersstraat ter hoogte van Schepenhuis) op de IJzerenleen en in 1752 een rente van 600 fl. op een huis achter de Hallen. Hij ontving diverse inkomsten van leningen die hij had verleend op zijn eigendommen.

Vroeger hadden de huizen allemaal een naam, genoemd naar de bewoner of verwijzing naar de locatie waar de huizen gelegen waren. Pas na de periode van de Franse bezetting werden straatnamen en huisnummers ingevoerd in de administratie.

In 1723 werd hij opgenomen in de gilde van de **schutters van Sint-Sebastiaan** (Edele handboog) en op 25 maart werd hij verkozen tot **"onderhoofdman"**, dit ging gepaard met grote festiviteiten.

In 1736 werd hij samen met zijn broer Petrus Joannes mede-eigenaar van het domein Expoel in Hombeek. Door zijn huwelijk met de dochter van een brouwer, kon Antoon Jozef in 1737 schepen worden (verkozen uit de Brouwersambacht). Tijdens de oorlogen van de Habsburgers in Silezië kocht hij verschillende renten en verwierf nog verschillende huizen.

Antoons zoon Peter IV de Meester weet het vaderlijke fortuin op een handige wijze te vermeerderen. Hij wordt benoemd tot raadassessor bij de **Berg van Barmachtigheid** en wordt verheven in de adelstand bij

Links tekening bouwaanvraag huis 'De Gecroonden Hamer' in de Befferstraat – destijds eveneens eigendom van Antoon de Meester (uit Beeldbank Mechelen) (SME 00103051) Periode +/- 1775
Rechts tekening bouwaanvraag huis "De Passer" Persoonshoek Mechelen – destijds eigendom van de Meester. (uit Beeldbank Mechelen) (SME 0011003113) Periode +/- 1775

patentbrieven van 19 juli 1776.

Hij slaagde er in om zijn kinderen uit te huwelijken aan de eveneens rijke familie du Trieu. Hij woonde in een groot herenhuis in de Bruul.

Antoon-Jozef de Meester kan dus gesitueerd worden tussen de gegoede brouwers en in een familie die in +/- 150 jaar wist op te klimmen van eenvoudige brouwers tot de stand van edellieden.

(uit het boek: *Patriciërs en Ambachtslui in het Stadsbestuur te Mechelen onder Maria-Theresia*

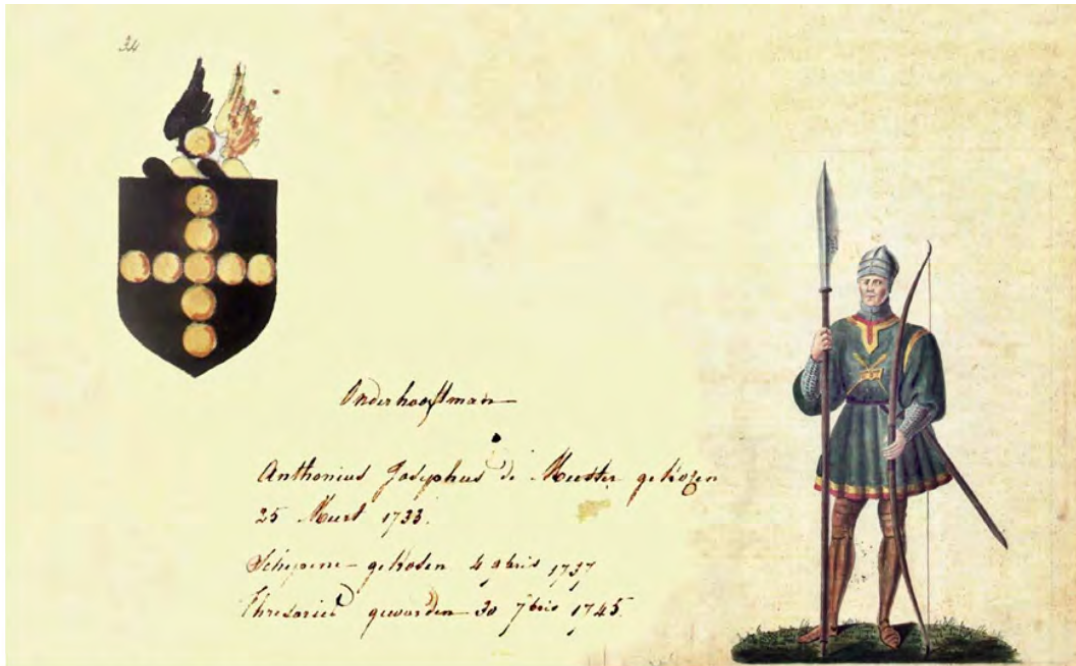

Foto: afbeelding "onderhoofdman" Antoon Jozef de Meester van de schuttersgilde Sint-Sebastiaan

van Henri Installé – uitgeverij: J. Stevens)

Zij hebben 2 kinderen, een zoon en dochter – zij sterft in het kinderbed bij de geboorte van de dochter.

Kinderen:

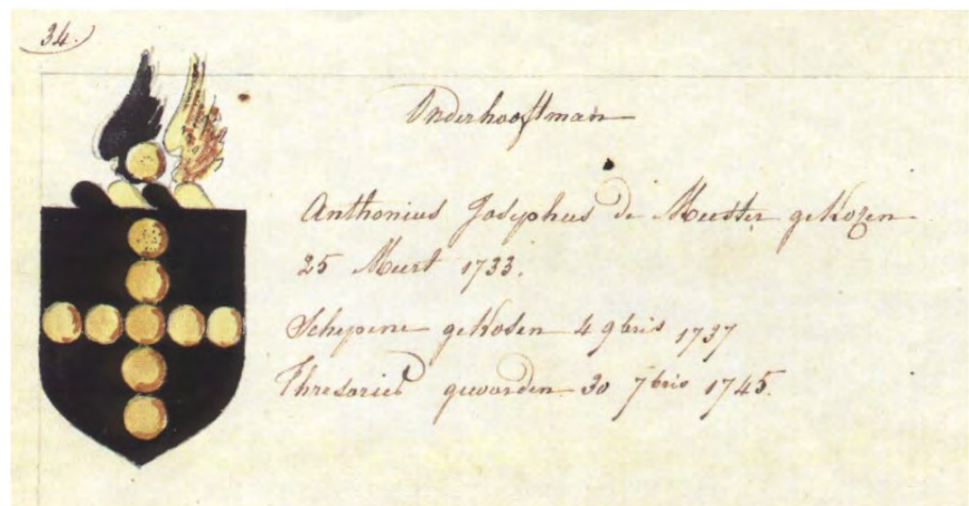

Foto: wapenschild – Onderhoofdman St-Sebastiaans-gilde (Antoon Jozef de Meester)

- **Petrus Joseph**, (°Mechelen 10.05.1724)
- NN (doodgeboren) (°Mechelen 17.07.1725, + Mechelen 17.07.1725)

Zoon **Pieter IV de Meester** is de enige zoon en erft bij het overlijden van zijn tante Elisabeth in 1776 het gehele patrimonium van de grootouder

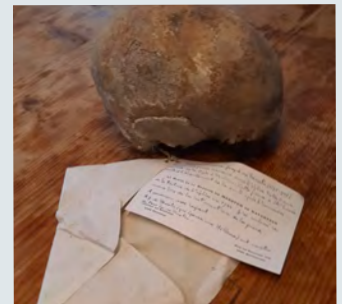
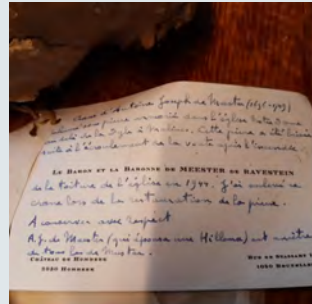
Antoine Joseph de Meester (gehuwd met een Hillema) was de stamvader van alle de Meesters

Nog een merkwaardig weetje ... :

Tijdens WW II lag Mechelen een paar keer zwaar onder vuur tijdens de bombardementen. In 1944 was de verwoesting zeer groot – het dak en de toren van de kerk O.L.Vrouw over de Dijle brandde volledig af, een deel van de gewelven storten naar beneden... Bij de instorting van de gewelven van het dak werd ook de grafsteen van wijlen Antoon Jozef de Meester zwaar beschadigd.

Tijdens de restauratie en wederopbouw werd de schedel van wijlen Antoon Jozef uit het graf gehaald en in bewaring gegeven aan Bernard de Meester – hij schreef volgende info neer op een kaartje:

Schedel van Antoine Joseph de Meester (1696-1749), begraven onder een steen met een wapenschild in de Onze Lieve Vrouwekerk over de Dijle te Mechelen. Deze steen is gebroken na instorting van het gewelf na de brand van het dak van de kerk in 1944. Ik heb deze schedel verwijderd tijdens de restauratie van de steen. Met respect bewaren.

Fragment stamboom de Meester: Bovenaan staan de voorouders – wij merken op dat op de bovenste rij de families De Drijver en Hillema voorkomen. De uiteindelijke welstand van vermogen komt door huwelijken tussen deze families - alles komt samen bij de generatie van Pieter IV de Meester, gehuwd met Joanna Mols.

Pieter IV Jan de Meester (° Mechelen op 9.5.1724, † Mechelen 25.11.1784)
x 04.07.1746) **Joanna Mols** (°Antwerpen 23.02.1723 – † Mechelen 09.05.1766)

Zij huwden te Antwerpen op 04.07.1746. Hij was dan 22 jaar, zij 23.

In 1763 erft Petrus van zijn oom, kannunik Gasperd François Hilleman, de heerlijkheid Ravestein in Hever. In 1768, bij de verdeling van de goederen van Catherina Theresia Hillema, weduwe van Carolus van Slabbeeck, voormalig advocaat van de Grote Raad van Mechelen, wordt Petrus "door blinde loting" eigenaar van een stuk land gelegen te Hever, eertijds bos, groot 3 bunder, gelegen Gottendijs (omgerekend is dit +/- 4 hectaren).

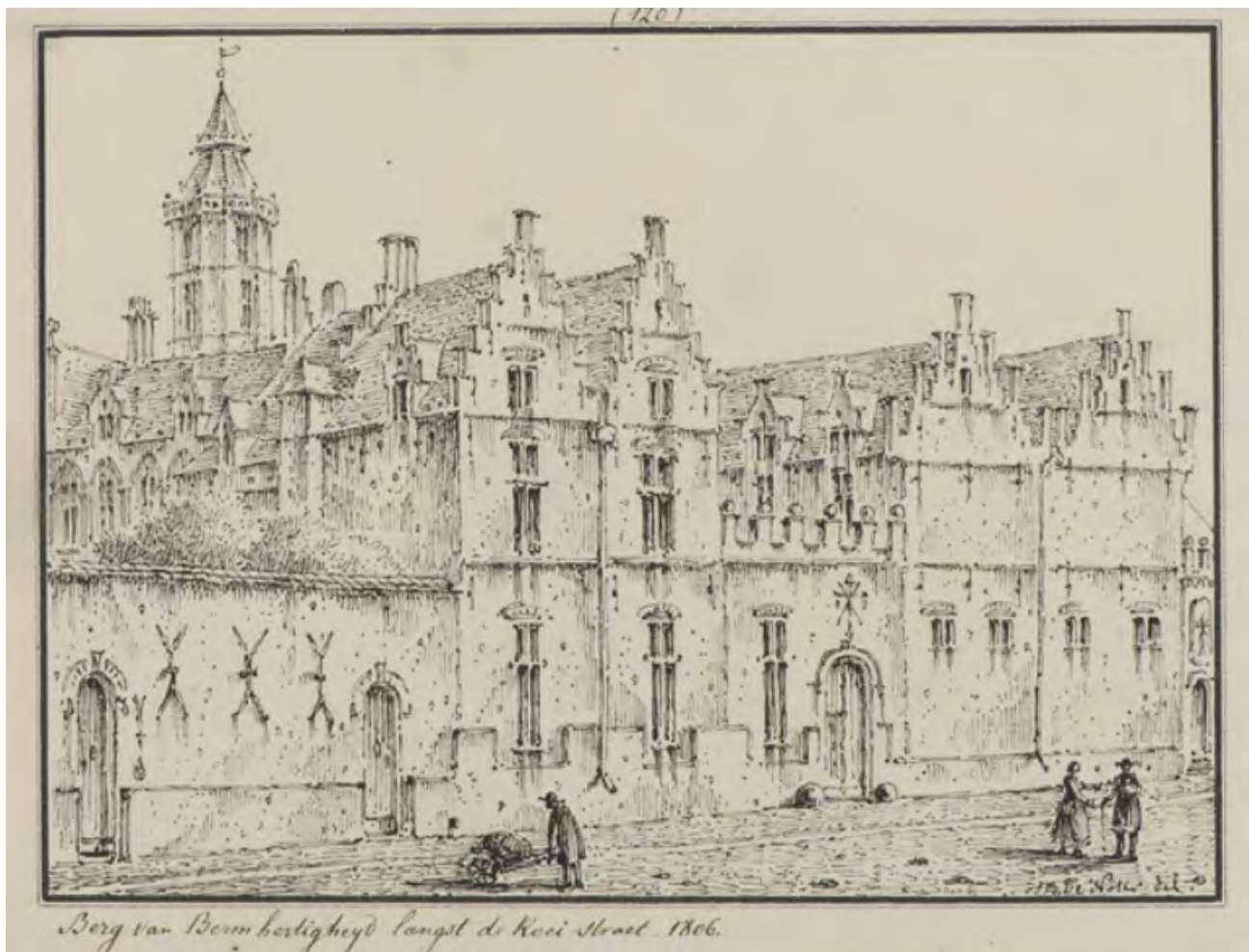
Pieter IV de Meester was raadassessor bij de Berg van Barmhartigheid (Mechelen, nu Hof van Busleyden).

Pieter werd universele erfgenaam van omzeggens het hele patrimonium Blondeau en Hillema.

- 1757 Kanunnik de Meester stierf op 27 juli 1757 (testament van 2.1.1756). Zijn broer Antoon Jozef was reeds in 1747 gestorven op 53-jarige leeftijd. Hij was toen reeds 22 jaar weduwnaar. Zijn vrouw Anne Marie Hilleman was zeer jong gestorven bij de geboorte van hun tweede kindje. Hij had slechte één kind: **Pieter IV de Meester** (1724 – 1784) die in 1746 (Antwerpen) gehuwd was met Marie-Jeanne Mols (1723- 1766). Hij was 32 toen zijn oom-priester stierf maar erfde Expoel pas na de dood van zijn tante Elisabeth in 1776.

Tekening van de Berg van Barmhartigheid Mechelen binnenhof (Hof van Busleyden) in de periode +/- 1800. Uit de Beeldbank Mechelen (SME 001005440)

Tekening van Berg van Barmachtigheid Mechelen (zijde Koestraat) (Hof van Busleyden) periode +/- 1800. Uit beeldbank Mechelen (SME 001005440)

1766 Overlijden van Marie-Jeanne Mols

1776 Op advies van kanselier Kaunitz werd **Pieter IV Jan de Meester** door keizerin **Maria Theresia** in de adelstand verheven (Wenen, 19 juli 1776).
 In 1776 nam hij de naam aan "de Meester de Ravestein". In 1776 stierf zijn tante Elisabeth, en als enige erfgenaam komt hij in het bezit van de vermogens van de families Blondeau, Hillema, Brants en de Meester.
 Zijn fortuin werd op 1.500.000 gulden geschat met een 500 ha aan gronden.

Buiten Expoel bezat hij

- het kasteel Ravestein te Hever (aan 5de kind Jean Pierre de Meester de Ravestein (1755-1818)
- oude kasteel van Hollaken in Rijmenam
- het kasteel Planckendael te Muizen
- een buitenverblijf te St.-Katelijne-Waver
- het leen Wolfslinden (Ter Vijf) te Eppegem
- het Hof van Haelen te Leest, Scheurcapruyn en Cruyninghemhoef
- de Bemortel en De Winckelhoeve In St.-Katelijne-Waver
- de Ravaertsbenden te Eppegem
- de Horick in Weerde
- het leen Tilborg te Zemst en De Ossenbempt
- 2 "hotels" in Mechelen

Het Hof ter Haelen

De herkomst van Hof ter Haelen was in oorsprong een leenhoeve, afhankelijk van de hertogen van Brabant. Één van de eerste eigenaars gaf ook zijn naam aan de hoeve: Vrancke van Haelen de Mirabello (1370). Via omwegen komt het in handen van de familie Grisperre (+/- 150 jaar) (periode 1614-1759) – zij waren leden van de Grote Raad te Mechelen. Sinds 1780 behoorde de hoeve toe aan de familie de Meester. Twee de Meesters worden burgemeester van Leest: Pierre Jan de Meester van 1818 tot 1836 en Leopold van 1874 tot 1879.

Op 22 december 1575 kocht Franchois de heerlijkheid van zijn broer. Hij stierf te Diest rond 1580 en liet geen kinderen na. Zijn echtgenote Barbara Goetkint overleed in 1573. Franchois Wilderlants liet na zijn dood zoveel schulden achter dat dat het Hof op 3 juli 1614 publiek verkocht werd, (na een jarenlange procedure tussen de erfgenamen) en wel aan **GUILLIAM DE GRISPERRE**, ridder, raadslid van de Grote Raad te Mechelen en raadgever bij de Raad van Staten. Bijna 150 jaar bleef het goed nadien in handen van de familie de Grisperre en kreeg vanaf dan de naam "Pachthof van Grisperre."

CHARLES DE GRISPERRE erfde het Hof van Halen van zijn vader in 1631. Hij was raadgever van het Rekenhof van Rijsel en was gehuwd met Anne-Catherine van Essen die hem 9 kinderen schonk waarvan er drie achtereenvolgens de heerlijkheid bezaten : **LOUIS DE GRISPERRE** (eigenaar vanaf 1666) was kolonel in dienst van de Staten Generaal en baron. Hij werd onthoofd in Den Haag in 1698.

Daarop was het zijn broer **PHILIPPE DE GRISPERRE** die eigenaar werd. Toen ook die stierf ging het Hof van Halen naar de derde broer **Baron GUILLAUME-ALBERT DE GRISPERRE**, een man van groot aanzien. Hij was achtereenvolgens lid van de Grote Raad van Mechelen, lid van de Staatsraad en lid van de opperste raad van Vlaanderen die gevestigd was in Madrid. Hij werd voorzitter van de Grote Raad te Mechelen en kanselier van Brabant. Hij had geen kinderen en zo ging na zijn dood in 1725 de hoeve naar de natuurlijke dochter van zijn broer Philippe : **MARIE-JOANNA-JOSEPHA DE GRISPERRE** die gehuwd was met **RUMOLDUS VAN BLINCKEN**.

Ook die familie maakte vele schulden en was op haar beurt verplicht het goed openbaar te verkopen in 1759. Het werd gekocht door de **FAMILIE DE MEESTER**.

Zo zien we dan **PIERRE DE MEESTER** als eigenaar in 1760. Hij bezat o.a. ook het Expoel kasteel te Hombeek.

Zijn zoon **GASPAR-ANTOINE DE MEESTER** volgde hem op. Gaspar-Antoine was advocaat bij de Grote Raad van Mechelen en onder de Franse bezetting voorzitter van het noordelijk kanton van Mechelen.

Na diens dood in 1823 werd zijn zoon **JOSEPH-ANDRE DE MEESTER** eigenaar. Hij was kommandant van de burgerwacht in Mechelen en burgemeester van Heffen. Eén van zijn broers, Pieter-Jan was te Leest burgemeester van 1818 tot 1836.

Een andere broer **PIERRE-JOSEPH DE MEESTER** werd eigenaar in 1840 bij de dood van Joseph-André, niet voor lang want hij stierf het jaar daarop. Pierre-Joseph was o.a. schepen van Mechelen en burgemeester van Walem.

Zijn dochter **CATHERINE-ANTOINETTE DE MEESTER** kreeg dan de hoeve in handen. Bij haar dood behield haar echtgenoot **FRANS JOSEPH DE CANNART D'HAMALE** het vruchtgebruik tot aan zijn dood, waarna de hoeve in het bezit zou komen van **LEOPOLD** en **ATHANASE DE MEESTER**, de twee neven van Catherine-Antoinette. Ze stierven echter beiden voor hem, zodat na zijn dood in 1888 de hoeve in het bezit kwam van de kinderen van Leopold de Meester (burgemeester van Leest van 1871 tot 1879). Die hielden het in onverdeeldheid tot aan de dood van hun moeder Anna Rachel de Coussemaeker in 1916, datum waarbij **HENRI DE MEESTER DE RAVESTEIN**, één van de kinderen van Leopold, eigenaar werd. Hij was burgemeester van Zandhoven en bestendig afgevaardigde. Henri de Meester was gehuwd met Cecile van de Werve. Tijdens de eerste wereldoorlog was hij vrijwilliger en bracht het tot majoor bij de Genie.

In 1931 verkocht Henri de Meester de Ravestein het Hof ter Haelen aan het echtpaar **EMIEL VERSCHUEREN - CATHARINA LAUWERS**, die ook voor de uitbating instonden

(info: boek Leest Geweest - Bron : "L' Hof de Halen à Leest " door Bernard de Meester de Ravestein.

Foto: schuren van Hof ter Haelen
(foto: Herman)

**Foto: Hof Tilburg -
Kleine Parijsstraat
(foto P. Dalemans)**

Pieter IV Jan de Meester en Joanna Mols:

Ze hadden 11 kinderen:

- NN (doodgeboren) de Meester 1747-1747
- Maria Josepha de Meester 1748-1794
- **Gaspar Antoine de Meester, Ecuyer 1751-1823**
- Anna Catherina de Meester 1753-1754
- Joannes Petrus Christianus de Meester de Ravestein 1755-1818
(later aftakking de Meester de Tilburg – hij neemt Tilburg over)
- Regina Joanna Maria de Meester 1756-1776
- Petrus Joseph Jean de Meester , Burgemeester St-Kat-Waver 1758-1815
- François Joannes J de Meester, Ecuyer 1759-1848
- Barbara Catherina Thérèsia de Meester 1761-1835
- Anna Carolina de Meester 1762-1839
- Thérèse Angélique de Meester 1763-1813
- **Jeanne Marie de Meester 1765-1851**

(info: Geneanet – Internet)

Hij slaagt er in om drie van zijn kinderen uit te huwelijken aan de eveneens rijke familie du Trieu.

Als enige erfgenaam van een aanzienlijk patrimonium, stelde hij meermaals een testament op voor zijn 12 kinderen, dat pas mocht ingaan als het jongste kind meerderjarig was.

Hij woonde met zijn grote familie in de kastelen van Expoel te Hombeek en Ravestein in Hever. Hij had ook een groot herenhuis in de Bruul, dat rijkelijk bemeubeld en ingericht was.

Dat Pieter IV de Meester goed bemiddeld was moge blijken uit volgend verslag (zie notities in boek Patriciërs en Ambachstlui in het Stadsbestuur Mechelen onder Maria-Theresia, auteur Henri Installé – uitgeverij J. Stevens):

Na zijn dood in 1766 werden aldaar zijn meubelen verkocht, zie hier de aankondiging:

- *Men zal verkopen ten sterfhuize van den Heer Petrus de Meester in den Bruul: schone meubels als tapijten, gouden leire, damaste en zitse imperialen, ledikanten, garderobes, bufetten, commodes, tafels, stoelen, spiegels, waaronder eenen in gesneden lijst door Van der Meulen, porcelein, lusters, marmeren tafels, koper, tin, verschillende staande horlogiën, bedden, matrassen, twee cheesen, kar, enz... . Schone schilderijen van verschillende meester als: Jordaens, Lens, B. Peeters, Bilsius (Biltius), Van de Laenen, Huysmans, Fanch, Artois, Bruegel, Potters en andere, als mede een ivoren gesneden Christus met enige figuren door Lucas Fayd'Herbe.....*

**foto: Obijt van Pieter IV Jan de Meester
Foto bekomen via het secretariaat
van Sint Romboutskerk (Bram van der Auwera)**

**Foto: uit de databank
Stadsarchief Mechelen –
doodsbericht Pieter IV Jan de
Meester (°1724, + 1784)
(400-1-016)**

Foto:
Grafsteen van Joanna Maria de Meester overleden te Eppegem, 14 november 1851. Zij was gehuwd met Baron Jean Gérard Van Outheusden (° Den Haag 18.09.1747, + Eppegem 18.09.1823).

Eveneens begraven: 2 van hun kinderen:

Jonkvrouw Barbara Theresia van Outheusden (gestorven 6.10.1831) en Jonkheere Jacobus Henricus Outheusden, gestorven 21.06.1803.

Joanna erfde het kasteel en leen Wolfslingen in Eppegem. In 1794 liet zij het kasteel verbouwen. Na haar dood werd het in 1852 verkocht.

De verkoop was openbaar, de kinderen en neven kochten het grootste gedeelte weer in, waaronder de werken van Biltius (aldus volgens geschrift van Bernard de Meester in Boek Expoel, Volk en Spoor boek nr 2 Hoembekania).

Foto's: 2 schilderijen van de schilder Biltius (deze 2 schilderijen hingen voorheen op Expoel en Hof ter Heyden (Christian de Meester) – of dat dit vermoedelijk de bewuste schilderijen zouden zijn waarover sprake in de tekst van 1766 – op deze vraag kunnen wij helaas geen antwoord geven....).

Jacob Biltius, ° Den Haag 27.11.1633, † Bergen-op-Zoom 08/02/1681, Verhuisde na 1671 naar Vlaanderen (Antwerpen) en sloot zich aan bij een geheim genootschap van calvinisten "de Consitorie van de Brabantse Olijfberg", samen met onder andere Jacob Jordaens.

Gaspar Antoon de Meester (°Mechelen 26.04.1751, † Expoel 25.08.1823)
x (03.02.1778) Jeanne Françoise Jossine Du Trieu (°Mechelen 03.02.1748- † Mechelen 31.01.1810)

Gaspar de Meester studeerde rechten in Leuven en was advocaat bij de Grote Raad Mechelen. Hij verbleef op Expoel. Hij was ook burgemeester van Leest. Hij was advocaat bij de Grote Raad (tot opheffing).

Hij overleed te Hombeek op 25.08.1823, 72 jaar oud.

Hij huwde te Mechelen (St Jan) op 03.02.1778 met de 29 jarige Jeanne Françoise Jossine Du Trieu. Zij was geboren in 1748 en overleden in 1810, 61 jaar oud. Zij was de dochter van Pierre André François x Marie Antoinette Burlet dite de Beaufort. Vader was secretaris en griffier van de Grote Raad.

Zij hadden volgende kinderen:

- Petrus Josephus Gislenus De Meester 1779
- Josephus Andreas Gislenus De Meester 1780-1840 (adjunct burgemeester 1813-1815), gemeenteraadslid Mechelen 1815-1830, schepen in Mechelen 1817-1821, burgemeester Heffen 1825-1830, schepen Mechelen 1830-1831
- Julianus Franciscus Salesius Gislenus De Meester 1782-1792
- Franciscus Theodorus Anton de Meester 1784-1865
- Joannes Athanasius Gislenus De Meester 1786-1815 (burgemeester van Tisselt)
- Joannes Franciscus Gislenus De Meester 1788-1790
- **Petrus Joannes Emmanuel Gislenus De Meester 1790-1847**

1780 **Gaspar Antoon de Meester** erft bij testament Expoel (20.000 gulden). De prijs werd aangevochten en in de zitting van 23.12.1784 op de Grote Raad werd bepaald om de reële waarde op te leggen en om de kinderen evenredig te laten erven en niet "naar verdienste".

1788 **Gaspar Antoon de Meester** wordt hoofdman van de nieuwe boogschuttersgilde van Mechelen. Hij was een verwoed jager. In 1788 werd hij gehuldigd als hoofdman van de nieuwe schuttersgilde van Weerde, die hem een vaandel en zilveren ketting schonk, beiden met de familiewapens erop.

Toen tijdens de Franse Revolutie de dorpingen hun vertegenwoordiger moesten kiezen (zij waren daartoe bij elkaar gebracht in de kerk) werd hij verkozen. Hij wist daar echter aan te ontkomen, maar onder Napoleon aanvaardde hij nochtans het ambt van voorzitter van het kanton Noord van Mechelen. In 1788 werd hij hoofdman van de nieuwe schuttersgilde van Mechelen.

- 1792 Bij de inval van generaal **Dumoriez** met de Franse troepen verkozen de inwoners van Leest hem als hun "représentant". Zijn broer **Jean Pierre Chretien de Meester** werd verkozen in Muizen.
- 1810 De pachters Ceulemans en Horckmans weren Gaspard de Meester uit de Hombeekse Raad.
- 1814 Russische en Duitse officieren (Waterloo) worden uitgenodigd op een jachtpartij in Hombeek. De Russen hielden niet van de houtsnip en joegen liever op Vlaamse gaaien. In 1815 had Gaspar als rentenier een inkomen van 8.600 F. Hij had een vreedzame politieke overtuiging, die nooit tot uiting kwam en hij werd door iedereen geacht. Hij werd door de koning in 1822 hij in de adelstand verheven.
- 1820 Gaspard Antoon de Meester was verkozen bij het eerste gemeentebestuur in 1820 – toentertijd dweept men met vernieuwing en verandering. De liberaal denkende parvenu's kruisten zijn wegen en bij hun vernederend optreden tijdens de eerste bijeenkomst verliet hij de raad met slaande deuren. De burgemeesterssjerp bleef strak in handen van de familie Horckmans en Ceulemans.
- 1823 Gaspard stierf op Expoel. Hij werd op het kerkhof van Hombeek begraven, achter het koor van de kerk. Hij had zeven zonen. De jongste **Pierre de Meester** zal hem in Hombeek opvolgen.

In de jaren Duytend acht honderd Duyzentwintigh Duid
 Duyfentwintighsten augustus na middag om vyf uren
 Door ons Joannes Franciscus Ceulemans burgemeester
 en ambtenaar van de borgerlycke Staat der gemeente
 van Hombeek, Lijdt Kanton van Mechelen provincie
 Antwerpen, Lijdt gecorpareert alhier woonende
 Voorster de Meester burgemeester der gemeente van
 Leest oudwone en dertigh Jaar en Michaelus Schenck
 Notar en Duyfentwintighsten woonende binnen Dete
 gemeente, Welcke ons hebben verklaert dat
 den heer Gaspar Antoon de Meester rentenier geboren
 te Mechelen den Duyfentwintighsten april Duyfent
 Reden honderd een en dertigh, aldaer woonende,
 weduwe van den Houtman Joannes Franciscus Josina
 De Vriem, welken Room wykent heer Luit
 Joannes de Meester en Trouwe Maria Joannes
 Josephina mols, heden om acht en half ure 's nachts
 op Dyt laatste binnen Dete gemeente overleden is
 En de Verklarenden hebben Dese akte niet
 out getekent naar dat er hem in Voorlezing van
 Gedaen P. J. De Meester G. M. Ceulemans
 Burgemeester

Foto: akte overlijden Gaspar de Meester (+ Hombeek, 25.08.1823) - bron: Stadsarchief Mechelen.

Volgens akte van 22 november 1823 wordt het goed van wijlen hun ouders Gaspar Antonius de Meester, gehuwd met Joanna du Trieu de Terdonck en eveneens van Joannes Antonius verdeeld in 4 kavels onder:

- Petrus Josephus Gislenus de Meester
- Josephus Andreas Gislenus de Meester
- Franciscus Theodorus Antonius de Meester
- Petrus Joannes Emmanuel Gislenus de Meester

Het betrof de huizen, gebouwen, beemden, bossen, renten en obligaties. De 4 kavels hadden een gezamenlijke waarde van 259.096,00 gulden 6 stuiver 4 denier courant. In kavel A is er de vermelding van " speelgoed genaemt Expoel met het huis van de hovenier, stallen, schuur, remise en hoven in Hombeek

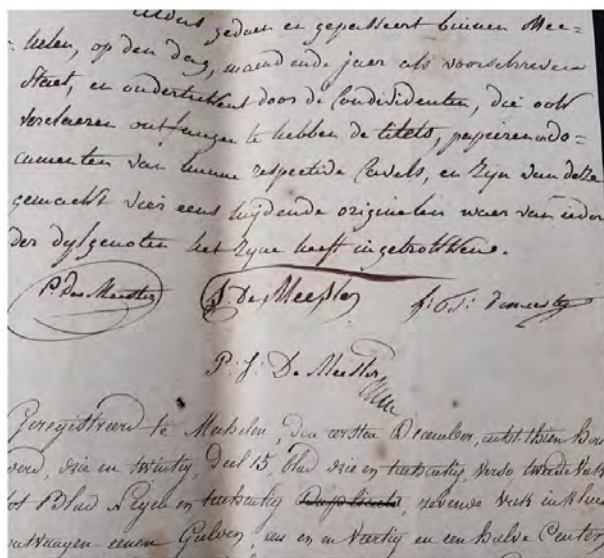
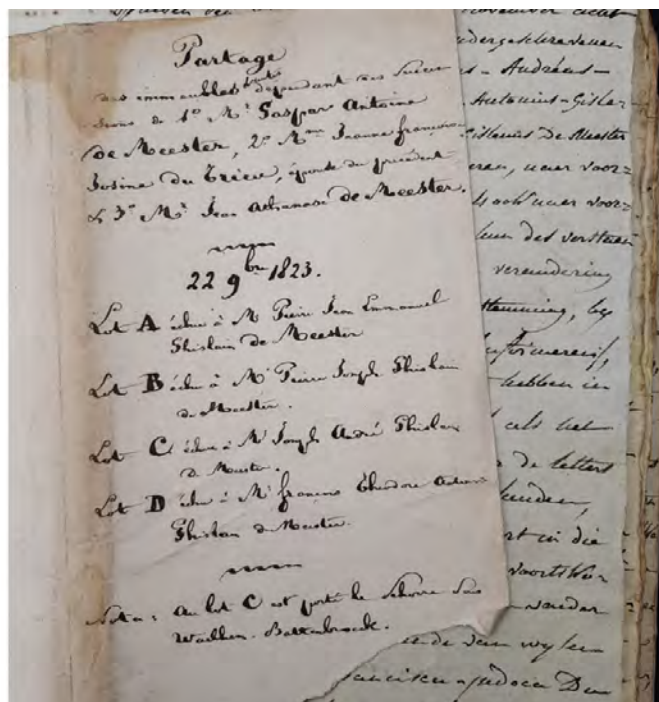

Foto boven en rechts: akte van 22 november 1823 over de verdeling van nalatenschap wijlen Gaspar de Meester x Joanna Du Trieu de Terdonck en wijlen Joannes Antonius de Meester onder de 4 zonen.

De 4 broers hadden deze overeenkomst gesloten waarvan 2 originele documenten met dezelfde datum nog bewaard zijn gebleven en door hen met 4 ondertekend.

De akte werd ondertekend door:

- Petrus Josephus Gislenus de Meester
- Josephus Andreas Gislenus de Meester
- Franciscus Theodorus Antonius de Meester
- Petrus Joannes Emmanuel Gislenus de Meester

Foto rechts: de familie Geelhand de Merxem (afgebeeld in Romeinse klederdracht) - vermoedelijk is het kleine meisje links Catherina die met Pieter Jan de meester huwde.

Pieter Jan de Meester

(°Mechelen 05.11.1790- † Hombeek 05.06.1847)

x (20.05.1824) Catherina Caroline Geelhand de Merxem

(°Antwerpen 20.05.1798 - † Antwerpen 15.03.1866)

Peter Jan Emmanuel Gislain de Meester werd geboren te Mechelen op 05.11.1790. Hij overleed te Hombeek op 05.06.1847, 56 jaar oud.

Hij huwde in Antwerpen op 20/05/1824 met 25 jarige Catherina Geelhand de Merxem. Zij was geboren in 1798 en overleden in 1866, 67 jaar oud.

Pierre de Meester huwde met zijn nicht

Catherine Geelhand de Merxem, dochter van Henri, heer van Merxem en Dambrugge x Catherina Mols (een kleindochter van de vorige eigenaar van Expoel, dus voor de periode van de "de Meesters"). Zij gingen eerst in Antwerpen wonen. In 1831 erfden zij de Refugie van Sint-Truiden (Groen Waterke in Mechelen).

Ze hadden drie kinderen:

Leopold Pierre Joseph (°Antwerpen 20.02.1825 – 1885)

Melanie (°Antwerpen 20.10.1826 – † Antwerpen 25.05.1842)

Athanase Antoon (° Antwerpen 13.06.1829 – 1884)

Ze leefden te Antwerpen en verbleven bij tijden op Expoel te Hombeek

1813 Pieter Jan de Meester was in 1813 lid van de burgerwacht, gevestigd te Mechelen

1818 Van 1818 tot 1836 was hij burgemeester van Leest op de leeftijd van 28 jaar.

1827 Bouwde een school te Leest

1830 In 1830 werd Willem I de laan uitgestuurd - bij de eerst volgende verkiezing grijpt de katholieke Pieter Jan de Meester zijn kans. Hij had al een school laten bouwen in Leest en had voor Hombeek dezelfde plannen voor een school in de Diepestraat. In het dorp wilde hij een gemeentehuis oprichten, maar vond niet de middelen. Hij dacht ook aan een 2de kerk ter hoogte van de Boskant.

1836 Van 1836 tot 1847 was hij burgemeester van Hombeek. Hij was toen al 46 jaar.

1835 Aanleg van de spoorweg Mechelen – Dendermonde waardoor het park van Expoel wordt geschaad. Het tracé werd aangepast zodat de siertuin deels gespaard bleef – de rest van de tuin werd afgesneden – de beloofde tunneldoorgang van de Spoorwegen komt er niet.

Een andere zorg van Pieter Jan de Meester was een degelijke verbindingsweg te maken van Hombeek naar Kapelle-op-Bos. Ter hoogte van Expoel liep de weg langs de kronkelende Brede Driesstraat naar de Zepstraat. Een nieuwe doorsteek zou de oplossing zijn en zo werd de Gijsbeekstraat aangelegd.

1842 In 1842 overleed in Antwerpen hun enige dochter **Melanie de Meester**. Er wordt in 1842 een familiekerkder gebouwd, op de plaats waar zijn ouders en meerdere van zijn broers begraven waren. In de kerk bevindt zich een steen met volgend opschrift: Praenoblis / P. J. E. G de Meester / et / C. Geelhand de Merxem / eius uxor / fundatores 1843 (de zeer edele P. J. E. G de Meester en C. Geelhand de Merxem zijn echtgenote waren de bouwers – 1843).

Foto: Melanie de Meester (°1826-+1842)

Melanie de Meester wordt begraven achter het koor van de kerk – bij uitbreiding van de kerk in 1855 komt deze grafkelder onder de kerk in de linker zijbeuk. In de kerk zijn verschillende obiits van de familieleden te bekijken.

1845 Zijn plannen om een nieuwe kerk te bouwen op den Boskant waren na de bouw van de kerk van Laar niet meer actueel.

1847 Bij een inspectie van de aanleg van de nieuwe Gijsbeekstraat sterft burgemeester de Meester plots aan een hartstilstand. Hij sterft in zijn koets in de armen van zijn echtgenote op 100 meter van zijn kasteel. Van 1847 tot 1866, zolang zijn moeder nog leefde beheerde Leopold de Meester, als oudste zoon, Expoel.

1850 Catherine Geelhand richt op de plaats van het schielijk overlijden van haar man een kapelleke op ter zijner nagedachtenis. Het staat er nog en draagt volgende inscriptie: 'hier stierf P.J. de Meester, borgemeester van Hombeek. Bidt voor de ziele'. Het oude Mariabeeld werd in 1914 vernield. In 1918 werd de kapel gerestaureerd en het beeld vervangen door een Maria met kind Jezus.

Het initiatief werd pas enkele jaren na de dood van haar man uitgevoerd. Na het overlijden van haar echtgenoot waren de liberalen aan de macht. De plaats van burgemeester werd ingevuld door Hendrik Frans Ceulemans van Hof ter Heyde. Er werd beslist dat het oprichten van een kapel ter nagedachtenis van de katholieke burgemeester Pieter Jan de Meester geen glorieus idee was. Secretaris August Fremie was de familie de Meester wel goed gezind. De aanvraag werd ingediend en goedgekeurd.

Foto: kapel in de Kruynighemstraat te Hombeek opgericht door Catherine de Geelhand ter nagedachtenis van Pieter de Meester.

N.B. De kapel in de Kruynighemstraat, opgericht door Catherine Geelhand ter nagedachtenis van Pieter de Meester is momenteel dringend aan restauratie toe.

Er is nog een bewaard dossier over de aanvraag tot bouwen van deze kapel. De vergunning voor het oprichten van deze kapel werd besproken op de gemeenteraad van 29.11.1849:

De vraag van 21.07.1849 door Mevrouw de Meester – Geelhand de Merxem voor het oprichten van een herdenkingskapel wordt gunstig geadviseerd op volgende voorwaarden:

- *De kapel mag maximaal 1 meter diep zijn*
- *Deze moet gebouwd worden op de grachtkant aan de straat*
- *De plaats waar deze wordt gebouwd blijft gemeentegrond*
- *Indien noodzakelijk voor Algemeen Welzijn zal de familie de Meester deze afbreken op haar kosten zonder schadevergoeding.*

Pieter Jan de Meester was klaarblijkelijk een punctueel man. Van hem zijn handgeschreven raadgevingen bekend voor zijn koetsier

*"Koetsier, dagelijks 2 à 3 peerden voeren, scheren etc, altijd alles kuysschen, looyt vuyl uitreyden. Een heel propere koetsier wens ik, waar de heren van spreken. Ge moet oock seffens zegge als iets mankeert aan de voituur, bv stringen ets, dus alles wel nazien bij het kuysschen. Ieder heeft zijn taak maar als er volk moet ge mede dienen of helpen bij het buyten uytreyden. Nooyt tegen zeggen (tegenspreken) als de meester iets kommandeert. Gediensig onder mekaar zijn en niet zeggen: " het is mijn werk niet". Geen ruzie maken en geen vrijagie. Ook meehelpen de gang schueren, de plaats kuysschen en de straat langs achter keeren; alles proper houden. Twee mael 's jaers helpen bij de groote wasch. Bellen en open doen als de knecht de tafel dient of (eten) gereet maeckt of afwascht.
De ueren van uytgaens; 's Zondags het 10 uere sermoem en 1 of 2 missen, vrij van 1 tot 4 ½*

maar niet laeter, knecht, dan 5 uer. Ook werkendaegs mis hooren, als het werk gedaan is. De eenighe boodschap is: naer geen herberg gaen en niet te veel kermisse doen en geld verteeren. Buyten Hombeek niet naer de kermisse lopen og uytgaen zonder permissie. Zondags uytreyden en uitgaen zoo veul als het den dienst toelaet en er niets in de weg is. Voor de rest moet men zich schikken naar de gewoontes van het huys. Ieder domestiq moet zig voegen naer mijn manieerne en 30 jaar jaer huysliuden, die men niet kan veranderen. Het is u tog eender wat en hoe aan doet... . "

Er is enige ruimte vrijgelaten om het salaris in te schrijven en doch er staat nog bijgeschreven: "om de 14 dagen geeven voor zoo veu het mij goed dunkt en volgens informatie van het gedrag".

In die jaren was er van zuiver politieke tegenstelling nauwelijks iets te bespeuren. Pieter Jan de de Meester was niet alleen een vroom man, maar duidelijk christelijk geïnspireerd, dit in tegenstelling met de vorige burgemeesters die deels liberaal waren beïnvloed.

Na dood van haar man hield Catherina Geelhand nauwkeurig bij wat alle uitgaven waren. Ze liet voor haar geliefde man een kapel bouwen. Zij schrijft op in haar boek: Kapelleken gebouwt in 1850 op de plaats daer mijnheer zaliger is gestorven op 6 junie 1847. De totale kosten bedroegen 4.700,00 BF.

1847 Van 1847 tot 1866 heeft de oudste zoon Leopold de Meester het beheer van de familie en dit van Expoel waargenomen. Hij heeft het park heraangelegd in een Engelse landschapstuin. Er ontstonden nu kronkelende wandelwegen, bomenpartijen op lichte hellingen, bloeiende struiken, valleien met open zichten en afgeronde vijvers. Enkele restanten zijn nog overgebleven van de Franse tuinen zoals consoles voor beelden en een deel der rechte grachten. De bomenlanen met centrale steraanplanting werd herschapen in akkerland. De omgeving werd stelselmatig verder ontbost. Iets wat met Gaspard de Meester al een aanvang genomen had. Vele bomen werden verkocht. Leopold de Meester, een dichterziel, beschreef het vellen van een reuzeneik in het Stockenbroeck, getuige van eeuwen geschiedenis. Als attente botanist plantte hij in het nieuwe park een zeer rijke variëteit van bomen.

1866 † **Catherine Geelhand de Merxem**. Na het overlijden van hun moeder Catherina Geelhand de Merxem, staat Leopold de Meester Expoel af aan zijn broer Athanase de Meester.

Leopold de Meester

(° Antwerpen 20.02.1825 - † Antwerpen 08.06.1885) , 60 jaar.
X Nisida Anna Rachel de Coussemacker (overleden 1916)

Leopold trouwde, 40 jaar oud op 25.02.1865 in Rijsel.

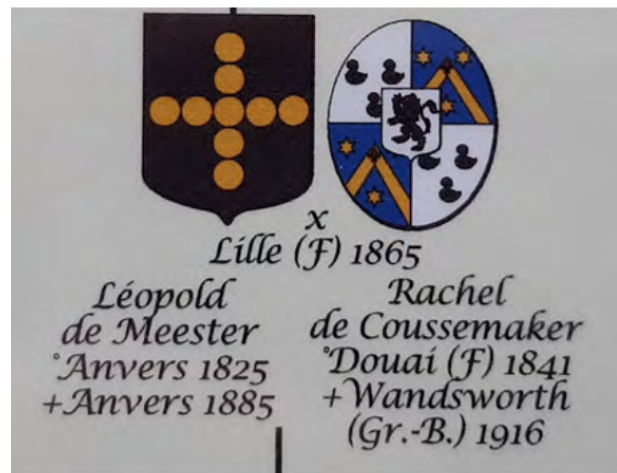
Leopold de Meester huwde met Anna de Coussemacker en woonde eerst te Leest. Hij kocht daarna het kasteel van Ramsdonk waar hij bleef wonen.

Leopold de Meester was:

- schepen van Hombeek 1856
- provincieraadslid Antwerpen 1862-1870 en 1872-1885
- oud burgemeester van Leest 1871-1879

Na de dood van zijn vader Pieter IV de Meester beheerde Leopold het domein Expoel. In 1850 herwerkte hij de tuin tot een Engelse tuin, kort nadat de spoorlijn Mechelen – Dendermonde het achterste stuk van de tuin afgesneden had.

Hij laat het kasteel over aan zijn broer Athanase – hij ging zelf wonen op een kasteeltje op de weg naar Hombeek.

Gehuwd 25 februari 1865 (zaterdag), Lille, 59000, Nord-Pas-de-Calais, FRANCE, met Nisida, Anne, Rachel de COUSSEMAKER 1841-1916

Hun kinderen:

- **Emmanuel, Marie-Joseph, Leopold de MEESTER 1866-1943**
- Marcel, Marie-Joseph, Leopold de MEESTER de RAVESTEIN 1867-1942
- Edmée, Marie-Joseph, Catherine, Leopoldine de MEESTER 1869-1941
- Isabelle, Marie-Joseph, Caroline, Leopoldine de MEESTER 1871-1954
- Rodolphe, Marie-Joseph, François, Leopold de MEESTER 1873-1950
- Stanislas, Edmond, Leopold de MEESTER de RAVESTEIN 1874-1953
- Henri, Marie-Joseph, Léopold de MEESTER de RAVESTEIN 1879-1947 (info: Geneanet)

Foto: standbeeld Edmond de COUSSEMAECKER, vader van Anna Rachel, (° 1805, † 1876) - links Christian de Meester de Ravestein, rechts Christine de Roest d'Alkemade Oem de Moesenbroeck.

Zijn zoon Emmanuel de Meester (1866 – 1943) huwde met Theresia van Outryve d'Ydewalle. Hun zoon Bernard de Meester de Ravenstein, gehuwd met Cécile Drion du Chapois is in 1936 terug gekomen naar Expoel in Hombeek (zie verder).

Athanase (Antoon) de Meester

(°Antwerpen 13.06.1829 - † Mechelen 30.11.1884) , 55 jaar. x **Sidonie de Terwagne** (°1831 - † 1873) 41 jaar.

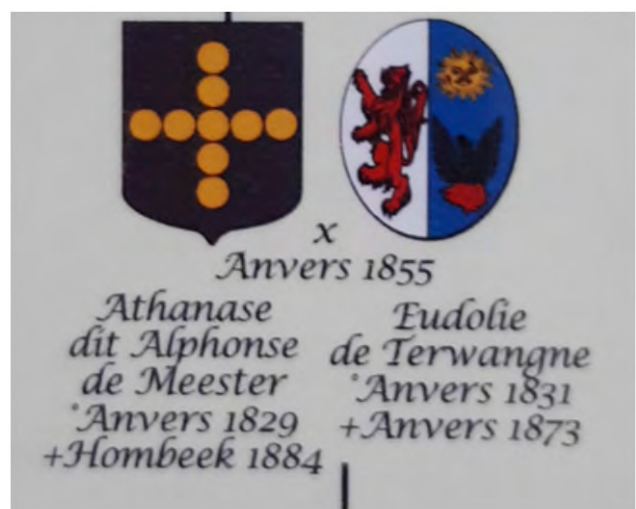
Athanase Antoon de Meester werd geboren op 13.06.1829 te Antwerpen. Hij overleed op 30.11.1884 te Hombeek (55 jaar oud).

Hij huwde op 25 jarige leeftijd te Antwerpen op 12.06.1855 met Eudolie M. Th. Ros. de Terwange. Zij is geboren op 22.06.1831 en is overleden op 21.03.1873 op de leeftijd van 41 jaar.

Zij was de dochter van baron Prosper de Terwange, voorzitter van de administratie van de Burgerlijke Hospitalen in Antwerpen. Hij was eveneens senator. Hij bekomt het kasteel Expoel in 1866.

Athanase was voorzitter van de Burgerlijke Godshuizen Antwerpen, senator 1884, Ridder in de Leopoldsorde.

1879 : liet nieuwe school bouwen te Hombeek (te Leest en Ramsdonk door zijn broer Leopold)

Athanase (Antoon) de Meester x Sidonie de Terwagne hadden enkel dochters:

- Hélène Marie-Lucie de MEESTER †
- Cécile de MEESTER 1856-1882
- Mélanie de MEESTER 1858-1926
- **Romaine de MEESTER 1861-1926**
- Lucie de MEESTER 1863-1934

Info: Geneanet – Internet

1873 - 1879

De schoolstrijd. Athanase helpt mee aan de bouw van een vrije school in Hombeek zoals zijn broer Leopold dit ook deed in Leest en Ramsdonk.

Hij brak de oude bijgebouwen af vooraan het kasteel Expoel en bouwde er nieuwe op de gedempte grachten aan de westkant. Hij bouwde ook een annex tegen de westzijde van het kasteel.

Athanase was een verwoed jager en tijdens het jachtseizoen was Expoel voor hem de gedroomde plaats. Het kasteel was niet verwarmd en in de winter van 1884 deed hij er een longonsteking op en overleed. Hij werd met militaire eer begraven, wat een toenmalige gewoonte was voor een senator.

Hij had zes dochters van wie de vierde, **Romaine**, hem op Expoel opvolgde.

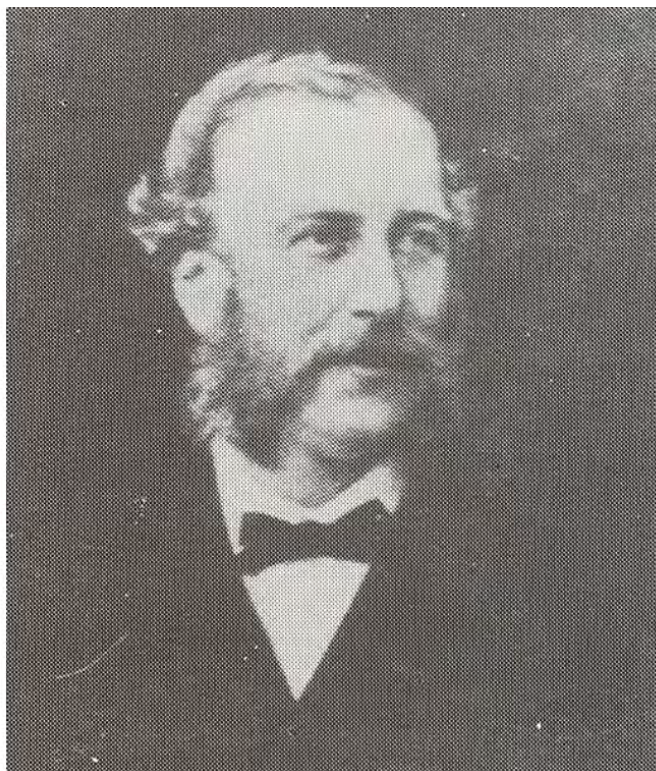

Foto: Athanase de Meester

Foto: Leopold de Meester en Athanase de Meester lieten de monumentale trap bouwen in neo-barokstijl.

Uit het Ridderke 3de jaargang 1988 – auteur Ward de Kempeneer en Christian de Meester

In het persoonlijk archief van de familie de Meester de Ravenstein bevonden zich weleer een aantal manuscripten van de voorvaderen. Zij gaven een beeld over de jachtpartijen ten tijde van Athanase de Meester en zijn schoonzoon Xavier Montens.

Klaarblijkelijk begon Athanase de Meester de jachtboeken in te schrijven

- Het "Livre de Chasse" aangevat in 1849, werd nadien aangevuld door zijn schoonzoon Xavier Montens. In het boek staat een vergelijkende tabel waar al het wild vermeld wordt dat geschoten werd in de periode van 1849 tot 1914.
- In een tweede boek "Livre des Obligations de Chasse" beschrijft hij de kosten en de verplichtingen voor gebruik van de jachtgronden.

Er stond ook vermeld welke jagers deelnamen aan de jachtpartijen (meestal directe verwanten en verder familieleden, ook werd vermeld waar er juist werd gejaagd).

Even de verwantschap in tabel weergeven;

Pieter Jan de Meester (burgemeester) (1790 – 1847) – gehuwd met Catherina Geelhand de Merxem

Kinderen:

1. Leopold de Meester (1825-1885) gehuwd met Anna de Coussesmaker (1841-1916) (zoon van Pieter de Meester), Emmanuel de Meester (1866-1943) gehuwd met Maria Thérésia van Outrive d'Ydewalle (zoon van Leopold de Meester) en Bernard de Meester (zoon van Emmanuel de Meester)
2. Athanase de Meester (/1829-1884) gehuwd met Eudolie de Terwagne (1831-1873 (zoon van Pieter de Meester), Xavier Montens gehuwd met Romaine de Meester (1861-1836) (schoonzoon van Athanase de Meester) en hun dochter Héléna Montens (1891-1959).

Voor de tabel kan best het Ridderke jaargang 3 – 1988 geraadpleegd worden – doch even enkele bedenkingen genoteerd bij interpretatie van de tabel: Van klein wild was vooral haas en patrijs het meest voorkomend

- Pas bij de eeuwwisseling groeit de populatie van wild konijn en fazant
- Waterwild komt minder voor of was minder in trek. In de jaren 1888 – 1889 werd veel op watersnip gejaagd. Patrijs kwam beduidend minder voor.
- Enkel voor 1854 werd apart melding gemaakt van wilde eenden – het jachtgebied had weinig waterplassen
- Het jaar 1887 was een topjaar: 605 stuks. Ook 1880 was succesvol. In dat jaar werden 545 stuks geschoten en ook het hoge aantal hazen.
- Succesjaren hebben hun tol – het daaropvolgende jaar was de vangst beduidend minder.
- De registratie werd stopgezet in 1914.

In boek 2 werd vooral bijgehouden welke vergoedingen werden betaald – hetzij met geld of in natura met afgeschoten wild. (namen van de eigenaars van de gehuurde jachtgebieden en namen van de personen dewelke werden vergoed met afgeschoten wild (pachters, pastoor, vrienden en familieleden).

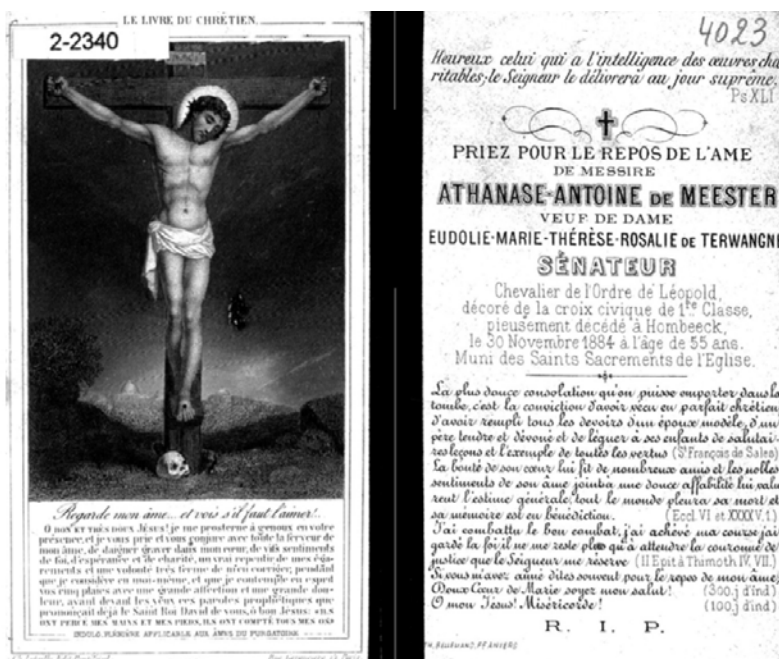

Foto: doodsprentje Athanase Antoine de Meester († Mechelen, 30-11-1894) Stadsarchief Mechelen

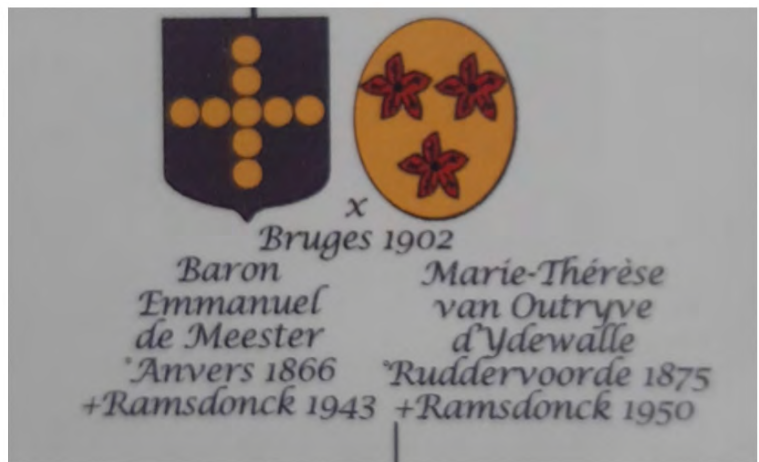
Emmanuel Marie Joseph de Meester

(°Antwerpen 28.01.1866 - † Ramsdonk 07.11.1943) , 77 jaar.

x Maria-Thérèsia Joséphe Ghislaine van OUTRYVE d'YDEWALLE (° Ruddervoorde 1875, † Ramsdonk 1950)

Emmanuel huwde op 36 jaar oud, te St-Andries Brugge op 15.09.1902.

Hij was advocaat, volksvertegenwoordiger 1902-1906 en 1910-1918, senator 1928-1919, 1920-1921, 1922-1925.

Hun kinderen:

- Léopold Marie Joseph Ghislain Emmanuel de MEESTER, Baron de Meester 1903-1984
- Joannes de Meester, ook genaamd Dom Emmanuel (Jean), Benedictijnermonnik – doctor in de theologie, politiek gevangene, aalmoezenier in het Geheime Leger, Prior in Siluvaigiri en Asirval (Indië 1951-1976) °Brugge St.Andries 01.05.1906, † Brugge St.Adries 30.10.1990
- Antonius de Meester, Benedictijnermonnik ° Brugge St.Andries 01.05.1096, † Brugge St.Andries 17.01.1978
- **Bernard Marie Joseph Ghislain Stanislas Emmanuel de MEESTER de RAVESTEIN**, Baron de Meester 1908-1993

Foto: Gedachtenprentje van Emmanuel Marie Joseph Leopold Baron de Meester (uit boek Expoel, Volk en Spoor, Nr 2 van Hoembekania)

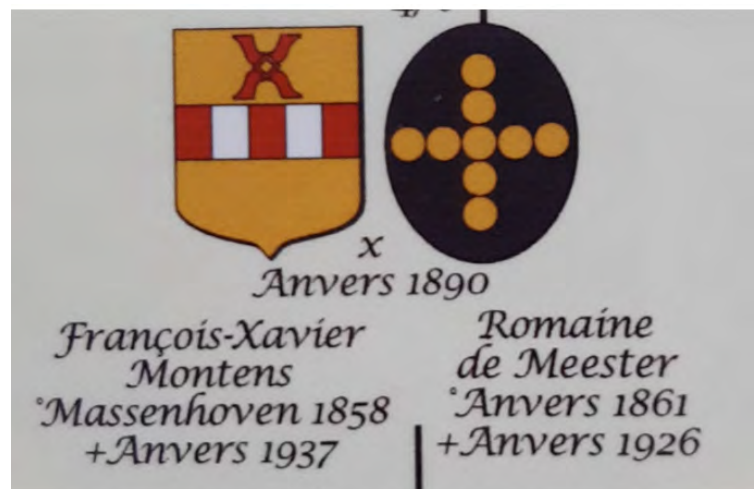
Romaine de Meester (°Antwerpen 29.12.1861 - + Antwerpen 23.05.1926), 64 jaar

= dochter van Athanase de Meester (1829 1884) x François Xavier Montens (1858-1937)

Xavier Montens : (afgevaardigd beheerder van verzekeringsmaatschappij "Securitas", zoon van Alexis Montens, burgemeester van Massenhoven en Octavia du Bois de Vroylande

Zij is gehuwd te Antwerpen op 29.12.1861.

Xavier is overleden in 1937 op de leeftijd van 78 à 79 jaar. Hij huwde op 31 à 32 jarige leeftijd in het jaar 1890 met de 28 à 29 jarige Romaine de Meester. Romaine de Meester werd geboren op 29/12/1861 te Antwerpen en overleed te Antwerpen op 23/05/1926 op de leeftijd van 64 jaar.

Hun dochter Hélène Montens werd geboren te Antwerpen op 12.09.1894. Hélène is overleden op 17.07.1959 te Antwerpen op 67 jarige leeftijd.

- 1884 † Athanase de Meester. **Romaine de Meester** (1861 – 1926) gehuwd (Antwerpen 1890) François **Xavier Montens** (1858 – 1937) volgde hem op.
Romaine erfde het kasteel Expoel.
- 1890 Diverse verbouwingen werden uitgevoerd. De kapel van kanunnik de Meester werd afgebroken en vervangen door een veel grotere aan de andere zijde (noord) van het kasteel.
Aan de voorzijde werd een veel imposantere en dubbele trap gebouwd.

Foto: Initialen van Montens Xavier en Romaine de Meester (gekerfd in een boom van het park in de tuin Expoel) – deze zijn vermoedelijk ingekerfd rond 1885 en zijn bijgevolg 140 jaar oud

foto: Hélène Montens, dochter van Romaine de Meester

Aan de achterzijde werd een terras aangelegd dat volledig overbouwd werd met een glazen wand.

Er is nog een dossier bewaard van 1912 met aanvraag aansluiting van het kasteel op het openbare net van elektriciteitsvoorziening – de aanvraag dateert van 1912 aan de maatschappij, la Société d'Electricité du Nord de la Belgique.

1923 Overlijden van de jongste dochter van Xavier Montens: † **Marguerite Montens** (1889 – 1923). Xavier Montens testeert dat Expoel terug in handen van de familie de Meester moet komen.

1937 † **Hélène Montens**, tweede dochter – het kasteel Expoel wordt overgemaakt aan haar achterkozijn Bernard de Meester de Ravenstein.

Uit het huwelijk van François Xavier Montens en Romaine de Meester worden volgende kinderen geboren:

- Margueritte Montens (° 1898, † Hombeek 19.10.1923)
- Helena Montens (° 1891, † 1959) = zij laat per legaat het kasteel over aan Bernard de Meester

Bernard Marie Joseph Ghislain Stanislas Emmanuel de Meester de Ravestein

(°1908, † 1983)

Burgemeester van Hombeek (periode 1958 tot 1976)
(1976: fusie met Mechelen)

Ridder in de Leopoldorde

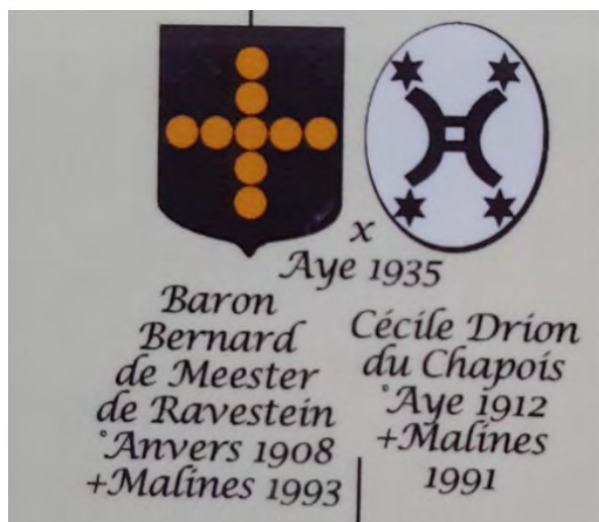
Ridder in de Kroonorde

Grootofficier Orde Leopold II

Medaille van de Weerstand

Bernard de Meester (° Antwerpen, 06.01.1908, † Hombeek 22.10.1993, 85 jaar) x **Cécile Drion du Chapois** (°Aye, 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991, 78 jaar)

Bernard de Meester trouwde op 27 jarige leeftijd op 22.07.1935, met de 23 jarige Cécile Drion du Chapois.

Bernard de Meester was de jongste van de 4 zonen van Emmanuel de Meester, advocaat, en Maria-Thérèse van Outryve d'Ydewalle. Vader Emmanuel vervulde verscheidene mandaten van volksvertegenwoordiger en senator. In 1925 verleende de Koning aan Emmanuel de Meester zelfs de titel van baron.

Bernard studeerde eerst aan de humaniora bij de jezuïeten aan het O.L.Vrouwcollege te Antwerpen en nadien bij de benedictijnen in de vermaarde school van de Sint-Andriesabdij te Loppem. Zijn oudere broers werden eveneens monnik in dezelfde abdij (Dom Emmanuel en Dom Jean Baptiste).

Tijdens het academiejaar 1931-1932 promoveerde Bernard onder leiding van professor Léon van der Essen aan de Université Catholique de Louvain tot doctor in de wijsbegeerte en letteren. Hij behaalde hiermee in 1932 een eerste prijs met gouden medaille in de universitaire wedstrijd geschiedenis.

Op 22 juli 1935 trad Bernard in het huwelijk te Aye (bij Marche-en-Famenne) met Cécile Marie Françoise Drion du Chapois, dochter van Baron Ferdinand Drion de Chapois.

Op 18 december 1937 werd hem toegestaan "de Ravestein" aan zijn naam toe te voegen en op 2 februari 1954 kende de Koning hem de titel van baron toe, overdraagbaar volgens mannelijk eerstegeboorterecht.

Uit het huwelijk werden 4 zonen geboren. Bernard werd geboren te Rome op 22 april 1936, maar overleed nog dezelfde dag. Een jaar nadien werd Emmanuel geboren op 4 maart 1937 te Brussel. Op 30 maart 1940 werd Christian geboren te Sint-Gilles (Brussel). Een vierde zoon Dominique werd geboren te Leuven op 21 januari 1943.

Van 1932 tot 1935 was Bernard als jonge geleerde verbonden aan het Belgisch Historisch Instituut te Rome met onderzoek van de briefwisseling tussen Rome en het bestuur van de Nederlanden ten tijde van Filips IV en aartshertogin Isabella te Brussel (periode 1578-1641). Hij deed hierover het nodige opzoekingswerk in de bibliotheek van het Vaticaan – hij publiceerde hierover een lijvig boek. Voor verdere info kan men bijkomende gegevens terug vinden in de publicatie "Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen – jaar 1933).

Hij hield zich ook bezig met de plaatselijke geschiedenis. Vanaf 1930 was hij al bezig met studie van de plaatselijk parochie Hombeek en de heerlijkheden van Ramsdonk – deze publiceerde hij eveneens in de "Handelingen". Hij scheef onder andere over Leest, Hombeek, Hever en Mechelen. Hij schreef over zijn eigen familiegeschiedenis, als over dorpsgenoten. Hij werd eveneens bestuurslid van verschillende geschiedkundige kringen.

In 1939 werd hij gemobiliseerd als reserveofficier bij de 3de lancers en maakte de Achteendaagse Veldtocht mee. Hij nam deel aan de verdediging van Antwerpen. In 1945 ging hij krijgsgevangenen opzoeken. Hij werd de morele stichter van het verzet in de streek rond Mechelen.

Bij de repressie was hij tegen geweld en hij zat vanaf het begin de eerste zittingen bij in de krijgsraad te Mechelen. Hij was verdraagzaam en veroordeelde niemand ter dood. Na de oorlog werkte hij in dienst van de Ministerie van Wederopbouw. Van Kerstmis 1950 tot juli 1952 vertegenwoordigde hij België bij de Unie der niet-gouvernementele organisaties in de zetel van de Verenigde Naties te New York. Hij vervulde zendingen naar Mexico en Canada. Bij zijn terugkeer stond hij aan het hoofd van het corps der staatscommissarissen dat bij het Ministerie van Volksgezondheid was ondergebracht en instond voor de pensioendossiers van de burgerlijke

slachtoffers. Eind jaren vijftig nam hij ontslag uit deze functie en trad toe tot de raad van Toezicht van de Maatschappij Solvay. Hij werd in 1969 opvolger van baron Léon Coppens d'Eeckenbrugge en werd benoemd tot voorzitter van het college der commissarissen. Hij vervulde deze functie tot 12 juni 1972.

Foto: familie Bernard de Meester en Cécile du Chapois met hun kinderen Emmanuel, Christian en Dominique.

In Hombeek was baron de Meester een vooraanstaande figuur. In 1942 werd hem het erevoorzitterschap aangeboden door de Koninklijke Fanfare St-Cecilia. Hij ondersteunde ten eerste hun activiteiten en stimuleerde het muzikale

Foto: Bernard de Meester (in uniform als Ridder van Malta)

peil. Hij respecteerde oude volksgebruiken. In 1947 werd hij als hoofdmann van de schuttersgilde in Weerde ingehaald. Zijn voorvader Gaspar Antonius de Meester (1751 – 1823) was eveneens tot "onderhoofdmann" aangesteld bij de handbooggilde te Mechelen. Trouwens een traditie die zoon Christian eveneens vervulde voor de fanfare St-Cecilia en de verschillende schuttersgilden in de regio.

In 1958 trad hij officieel op de voorgrond als verkozene van het volk. Hij werd de laatste burgemeester van zijn dorp Hombeek voor de fusie met Mechelen. Hij bestuurse met grote zin voor spaarzaamheid en deed geen overtollige uitgaven. Hij werd ook ere-voorzitter van de heemkundige kring Hoembeka in 1984.

Als eminent historicus nam hij ook de taak op om deel uit maken van de Raad van Adel – hij onderzocht de voorgedragen blaoenen en geschiedenissen, adelsbrieven en adellijke gunsten.

Om zijn bijzondere diensten werden hem de tekens van Grootofficier in de Orde van Leopold II toegekend. Hij was eveneens Officier en Ridder in de Leopoldorde.

Door zijn onbesproken levenswandel, zijn voorouderlijk rooms-katholiek geloof, onberispelijk gedrag, zijn vastberadenheid, zijn rechtschapenheid en zijn sociale bewogenheid werd hij eveneens opgenomen in een aantal internationale ridderorden. Op 18 december 1954 werd hij opgenomen als ridder van de Soevereine Militaire Orde van Malta. De orde is een hospitaalorde begaan met zieken, bejaarden en hulpbehoevenden. Hij was actief als Gratie- en Devotieridder.

In 1956 werd hij opgenomen in de Orde van het Heilig Graf van Jerusalem, die haar oorsprong vindt bij de eerste kruistocht. De doelstelling van deze oprichting van deze orde: de aanwezigheid van de Kerk en het christendom in het Heilig Land.

Ten slotte werd Baron Bernard de Meester de Ravestein door de Hertog van Calabrië, dynastiek hoofd van het Koninkrijk der beiden Siciliën, met de titel van Rechtsridder-Grootkruis van de aloude Constantijnse Orde gelauwerd.

Kortom hij was een eminente historicus, een markant verzetsstrijder, een gedegen ambtenaar en zakenman, die voeling had met de plaatselijke bevolking.

(tekst deels uit *Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen* (1993) – auteur: Dr. Raphaël De Smedt).

Hun kinderen:

Bernard (° Rome 1936, † Campo Verano 1936)
Emmanuel, (°Brussel 04.03.1937, † Hombeek 01.04.1975)
Christian (°St-Gillis 30.03.1940, † Hombeek 4.03.2023)
Dominique (°Leuven 21.01.1943, † St-Lambrechts Woluwé 20.07.1996) x Brigitte de Brouchoven de Bergeyck (dochter van Graaf de Brouchoven de Bergeyck)

Bernard de Meester verwierf het kasteel bij legaat van Helena Montens (Bernard is achterkleinkind van Pierre Jean de Meester).

1914 en 1940: het kasteel heeft zwaar te lijden onder de Duitse bezetting – de nodige aanpassingen worden uitgevoerd aan het kasteel inzake elektriciteit, sanitair en algemeen comfort.

1946 Het kasteel wordt ontdaan van de witte plaaster en krijgt terug het uitzicht van de 18de eeuw met roze baksteen en witte steen. De volets werden weggenomen en enkele nieuwe stenen werden ingebouwd in het annex aan de westzijde voor een harmonieuzer ensemble.

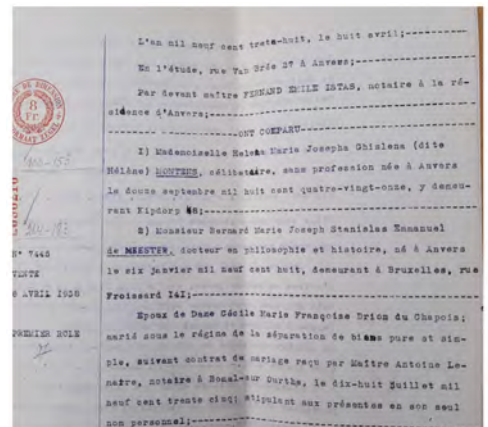

Foto: akte overdracht van eigendom Expoel van Hélène Montens naar Bernard de Meester x Cécile Drion du Chapois (akte 8 april 1938)

Familie de Meester: gewezen voorzitters van de Regentenraad van het museum Mayer-Van den Bergh te Antwerpen

Henriëtte VAN DEN BERGH (1838-1920), betoverovergrootmoeder van **Marie-Christine d'Alkemade** nam het initiatief voor het oprichten van een museum ter nagedachtenis van haar ongehuwde zoon Fritz MAYER (1858-1901). Deze kunstenaar en verzamelaar van vooral gotische en renaissance kunstwerken liet haar bij zijn dood een enige en unieke verzameling aan kunstschaten na. Zonder enige aarzeling nam zij het besluit deze verzameling voor het nageslacht te bewaren. Zij liet er een speciaal museum voor bouwen waar de collectie in haar geheel kan worden tentoongesteld.

In 1906 schonk zij het aan enkele vrienden van haar zoon, de "regenten" genoemd, die het museum verder zouden beheren.

Baron Emmanuel de Meester, grootvader van Christian aan vaderszijde, senator te Antwerpen, ijverde op verzoek van Henriëtte VAN DEN BERGH om de erkenning van dit museum. Dit gebeurde ook. Hij werd voorzitter van de regentenraad en bleef dit tot aan zijn dood in 1943. Sinds 1951 wordt dit beheer voortgezet in samenwerking met de stad Antwerpen en het museum is nu een stedelijk museum geworden.

In de "regentenraad" zetelden nadien nog de heer baron

Bernard de Meester (zoon van Emmanuel de Meester) en nadien **Christian de Meester** (zoon van Bernard de Meester).

Foto: museum Mayer-Van den Berg

Het museum bezit een unieke verzameling van kunstwerken, dewelke allen behoorden tot de privéverzameling van wijlen Fritz VAN DEN BERGH. Hij werd hierin gesteund en geholpen door zijn moeder. In 1887 werd hij in de adelstand verheven en hij verkreeg de toestemming en vergunning om zijn naam met deze van zijn moeder te mogen verbinden – vanaf dan heette hij Fritz MAYER – VAN DEN BERGH.

Alle kunstwerken werden in een tijdspanne van amper 10 jaar opgespoord en verworven. De belangrijkste werden zelfs maar in de laatste 3 jaar van zijn leven aangekocht. Het museum omvat topstukken uit de beeldhouwkunst, glasschilderkunsten en tapijtwefkunst.

Enkele kunstenaars in de collectie: Quinten Metsys, Pieter Bruegel de Oude (met oa. de Dulle Griet), Pieter Breugel de Jonge, Jan Breugel I, Cornelis De Vos, Pieter Aertsen, Gillis van Coninxloo).

(info uit het Ridderke 1ste jaargang – mei 1986).

Schilderij "De Dulle Griet" van Bruegel in het museum Mayer - Van den Bergh

Foto: de museumpas

**Foto: kapel opgericht door
Bernard de Meester
(Rechtestraat-Boomkensisstraat).
Kapel gebouwd in 1953
(Foto: P. Dalemans anno 2025)**

Door Bernard de Meester werd er eveneens een kapel opgericht op de hoek van de Rechtestraat – dit onder impuls van oploeiende Mariadevotie naar aanleiding van het Mariajaar (1953).

**Uit het Ridderke 5de Jaargang 1990 – artikel van Stan Behets:
Baron Bernard de Meester (14de en tevens laatste burgemeester van
zelfstandig Hombeek van 1795 tot 1976)**

Wat werd besproken en gerealiseerd:

Samengevat Gemeenteraadsverkiezing oktober 1958:

- In 1960 komen er besprekingen aangaande de nieuwe dorpskern en de aanleg van nieuwe straten. Er komen onteigeningen wat voor de nodige spanningen zorgt bij bewoners
- Afbraak van heel wat krotwoningen – er komen nieuwe straten zoals Leliëndaalstraat en een gedeelte van de Bankstraat
- In 1960 komt de doorvoering van uniforme huisnummers.
- Er komt in 1961 een aanbesteding voor de nieuwe pastorie
- In 1962 komt er een aanbesteding voor de Diepestraat, een jaar later voor de Befferstraat en voor de Schoorstraat.

Samengevat Gemeenteraadsverkiezing oktober 1964:

- De urbanisatie in Hombeek kent een hoge bloei; volgende straten worden heraangelegd: Beekstraat, Kerkstraat, Boterstraat, Humbeekbaan, Steenweg op Zemst, Driesstraat en Houtestraat.
- Aanleg van de autostrade over een deel van Hombeeks gebied, aanpassing van de wedden burgemeester en Schepenen, er komen toelagen voor verenigingen (Chiro en fanfares,...).
- In 1968 wordt de nieuwe Zennebrug ingehuldigd door minister De Saeger.
- In 1969 wordt plan en aanbesteding goedgekeurd voor een nieuw gemeentehuis.

Gemeenteraadsverkiezingen oktober 1970:

- Huisvuil wordt opgehaald met speciale vuilniswagen
- In 1971 komen er nieuwe naamborden voor de straten
- In 1971 wordt beslist om torenuurwerk te laten herstellen en de bediening van klokken met elektrisch systeem
- In 1972 wordt het nieuwe gemeentehuis ingehuldigd (nu Dorpshuis Hombeek)
- In 1974 komt er TV-distributie op de kabel
- In 1977 worden de laatste zaken afgehandeld en gaat Hombeek op in de fusie met Mechelen (1.11.1977).

Christian Marie Ghislain Emmanuel Antoine Bernard de Meester de Ravestein
(° St.Gilles 30.03.1940, + Hombeek 04.03.2023)

Gehuwd met Marie Christine de Roest d' Alkemade Oem de Moesenbroeck (°Edegem, 22.07.1949, † Hombeek, 20/08/2023)

(ouders: Guy de Roest d'Alkemade Oem de Moesenbroeck (°1915, † 2001) (baron) x Jacqueline Ruzette

Kinderen:

- Marina de Meester de Ravestein (°01.05.1970)
- Nathalie de Meester de Ravestein (°20.10.1975)
- Rodolphe de Meester de Ravestein (°20.10.1975)

Christian de Meester kocht het goed "Hof ter Heyden" en liet dit grotendeels renoveren – de eigendom Expoel met kasteel liet hij eveneens aanpassen en renoveren. Expoel was bestemd bij erfenis voor de zoon Rodolphe de Meester (dit was al gereserveerd via testament via Bernard de Meester de Ravestein rechtstreeks naar de kleinzoon Rodolphe de Meester).

Gesprek met Leo Linten (Opperhoofdman Schuttersgilde St-Sebastiaansgilde van Weerde (10.11.2025) – de Semse (heemkundige kring)

"Zoals ik reeds zei was Christian de Meester de Ravestein hoofdman van de Koninklijke St.-Sebastiaansgilde van Weerde vanaf de late jaren 80, dit in opvolging van zijn vader Baron Bernard. Eertijds was de schuttersgilde van Weerde zelfstandig, na de godsdiensttroebelen werd zij bij die van Zemst gevoegd. Vanaf omstreeks 1783 werd Weerde terug een zelfstandige parochie en koos de terug zelfstandige gilde Gaspard Antoine de Meester (zonder "de Ravestein") uit Mechelen als hoofdman. Dit was het begin van de band met de familie de Meester. Waarschijnlijk is er nog een vierde hoofdman de Meester geweest, de grootvader van Baron Bernard. Hierover heb ik slechts een kleine verwijzing gevonden.

Wat een persoonlijk voorwerp betreft: zoals iedere gewone gildebroeder van een dorpschuttersgilde droeg Christian de Meester bij officiële gildegelegenheden de eenvoudige blauwe boerenkiel met bolletjeshalsdoek. Baron Bernard droeg bij mijn weten de kiel niet.

Als bijlage vind je alvast een curiosum: de postume erkenning van Baron Christian de Meester als oblaat van de Benidictijnerabdij van Keizersberg. Ik heb ook het diploma van de Zilveren Papegaai van Christian de Meester. Dit is te groot om te scannen."

Baron Christian de Meester op audientie bij paus Johannes Paulus II

Christian vatte zijn beroeps carrière aan bij vliegtuigmaatschappij PANAM (dienst personeel). Nadien had hij een loopbaan bij brouwerij Lamot in Mechelen (personeel). Hij nam rustpensioen nadat de brouwactiviteiten door Interbrew werden gestaakt in Mechelen. Nadien hield hij zich bezig met de schuttersverenigingen in de regio en de heemkundige kring Hoembeka. Hij had ook een grote passie voor modelbouwtreinen.

Christian de Meester had volgende titels:

- Ridder in de Orde van Malta
- Ridder in de Ridderorde van het Heilig Graf van Jerusalem
- Ridder in de Constantijnse Orde van Sint-Joris
- Gewezen ere-voorzitter van de heemkundige kring Hoembeka
- Gewezen voorzitter van de Regentenraad van het museum **Meyer-Van den Bergh** te Antwerpen
- Gewezen Hoofdman van de Sint-Sebastiaan Gilde van Weerde
- Gewezen Opperhoofdman van de Hoge Gilderaad van Brabant
- Ere voorzitter van de Brassband St-Cecilia Hombeek
- Oud Chiro leider van Hombeek.

In maart 2023 overleed Christian de Meester de Ravestein (1940-2023) – Ere-voorzitter van Hoembeka. Ward De Kempeneer schreef onderstaand tekst in het ledenblad van Hoembeka.

Christian was een bijzonder man, gedreven leider, maar de laatste jaren kostte het meer en meer moeite en inspanning. Na dertien jaar had hij het voorzitterschap doorgegeven. Hoewel de laatste tijd minder present, mag niet vergeten worden dat hij voor onze vereniging een zeer belangrijke inbreng heeft geleverd. Hoembeka had in zijn tijd met 350 aangesloten gezinnen, een grote uitstraling. Er ging geen jaar voorbij zonder één of meer markante gebeurtenis, een massa-evenement, een tentoonstelling, een merkwaardige cultuurreis, ons open-dorp, een cultuurcafé of een bijzondere manifestatie zoals de herdenking van 50 jaar bevrijding. De deuren van Hof ter Heyde zette hij meermaals voor ons open. Wij werden er gul ontvangen. Zijn afkomst speelde een ondergeschikte rol en de wijze waarop hij zichtbaar voldaan anderen deelzaam liet zijn in de voordelen van zijn bevoorrechtte positie, getuigde van pure adeldom. Zelf levensgenieter genoot hij er des te meer van als anderen in zijn vreugde deelden.

De schakel die zijn voorzaten bijna 300 jaar lang met ons dorp hadden, nam hij van zijn vader over. Hij was meer. Met hem verliezen we een genegen en welgezinde dorpsgenoot, een echte vriend.

Rodolphe de Meester de Ravestein (°20.10.1975.)

Gehuwd met Muriel de Roubaix getrouwd voor de kerk, 20.05.2000 te Brussel - gescheiden

Gehuwd met: Anse Peterse

Hun kinderen:

- Ella-Louise de Meester de Ravestein - Peterse (°22.02.2015)
- Aurélie de Meester de Ravestein - Peterse (°14.12.2019)

Per legaat wordt domein Expoel en kasteel Expoel overgedragen van grootouder Bernard de Meester naar kleinzoon Rodolphe de Meester.

Familie de Meester – begraven in de familiekelder St-Martinus kerk Hombeek

De oude graven rond de parochiekerk St-Martinus van Hombeek zijn nagenoeg allemaal opgeruimd, op een tiental graven na. Na het edict (26.06.1784) van Jozef II (zoon van Maria Theresia) was er een verbod om nog langer doden te begraven in kerken en kloosterpanden om hygiënische redenen. De begraafplaats wordt gehouden buiten de stadskern of dorpsplaats.

De familiekelder van de familie de Meester is gebleven en bevindt zich deels onder de kerk (aanleunend tegen de linkse dwarsbeuk van de kerk). De kelder is toegankelijk via de buitenzijde en aangeduid met een gietijzeren plaat tegen de zijgevel van de kerk met het familiewapen van de adellijke familie de Meester.

Binnen in de kerk in de noordelijke transeptarm is nog een grafmonument te zien van jonkheer Pierre Jean de Meester (°1790, +1847) – gehuwd met Catherina Geelhand, burgemeester van Hombeek in de periode 1818 tot 1836 en in de periode van 1836 tot 1847. Dit was dus een uitzondering om nog een grafsteen te hebben binnen de kerkmuren.

Eerst een woordje uitleg over Obiits:

Een obiit (afgekort van het Latijnse woord dat zegt: "hij/zij stierf" – hierbij wordt gebruik gemaakt van de wapenschilden van koninklijke of adellijke families. Het is een zeer oud gebruik dat wapenschilden worden afgebeeld als een soort van "visitekaartje avant-la-lettre". Het wapenschild vertelt waar een familie voor staat, een soort van erkenning, roem en eer. Het dateert al van de vroege middeleeuwen. Aan de hand van het familiewapen kon men de naam herkennen.

Een obiit is een soort schilderij of een "verluchting" waarvan de achtergrond donker is (vaak zwart), meestal geschilderd op een ruitvormig paneel, met de vermelding van het jaar van overlijden, met afbeelding van het wapen van de persoon.

De obiit van een vrouw (of weduwe) heeft haar ovaalvormig wapenschild, gehecht aan dat van haar echtgenoot. Het ruitvormige wapen komt overeen met een alleenstaande vrouw.

De obiit wordt gebruikt tijdens de begrafenisceremonie, geplaatst voor de katafalk, vervolgens terug gebracht naar het kasteel, of bevestigd op een binnenmuur van de kerk waarmee de adellijke familie verbonden was.

Wij hebben hier in Hombeek een aantal obiits dewelke zich bevinden in de kerk en er zijn nog een aantal andere dewelke werden bewaard op het kasteel van Expoel. Wij gingen op zoek naar de identiteit van sommige obiits en laten jullie kennis maken met een aantal exemplaren.

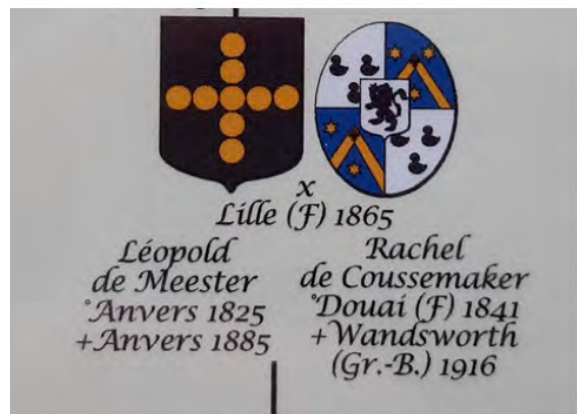
Volgende leden van de familie de Meester liggen begraven in de grafkelder St-Martinuskerk HOMBEEK (lijst bekomen via familie de Meester):

Echtpaar: Pierre-Jean de Meester x Catherina Caroline Geelhand de Merxem en dochter Melanie de Meester

- Pierre-Jean de Meester (Burgemeester Hombeek), gehuwd met Catherina Geelhand de Merxem, geboren te Mechelen 4 november 1790 en overleden te Hombeek op 6 juni 1847.
- Catherina Caroline Geelhand de Merxem, gehuwd met Pierre-Jean de Meester, geboren te Antwerpen 20 februari 1798 en overleden te Antwerpen op 15 maart 1866.
- Melanie de Meester, dochter van Pierre-Jean de Meester X Catherina Caroline de Geelhand de Merxem, geboren te Antwerpen op 20 oktober 1826 en overleden te Antwerpen op 25 mei 1842.

Leopold de Meester: zoon uit het huwelijk van Pierre-Jean de Meester X Catherina Caroline Geelhand de Merxem:

- Leopold de Meester, geboren te Antwerpen op 20 februari 1825 en overleden te Antwerpen op 8 juni 1885, gehuwd met Nisida Anna Rachel de Coussemacker

Echtpaar: Athanase Antoine de Meester x Eudolie Marie Therese Rosalie de Terwagne:

- Athanase Antoon de Meester, geboren te Antwerpen op 13 juni 1829 en overleden te Mechelen op 30 november 1884, gehuwd met Sidonie (Eudolie) de Terwagne
- Eudolie Marie Therese Rosalie de Terwagne, geboren te Antwerpen op 22 juni 1831 en overleden te Hombeek op 21 maart 1873, gehuwd met Athanase Antoon de Meester

Athanase de Meester:
zoon uit het huwelijk van Pierre-Jean de Meester X Catherina Caroline Geelhand de Merxem:

Echtpaar: Baron Emmanuel de Meester x Marie-Thérèse van Outryve d'Ydewalle

- Baron Emmanuel Marie Joseph de Meester, geboren te Antwerpen op 28 januari 1866 en overleden te Ramsdonk op 7 november 1943, gehuwd met Maria-Thérèse van Outryve d'Ydewalle.
- Marie-Thérèse Josèphe Ghislaine van Outryve d'Ydewalle, geboren te Ruddervoorde 1875 en overleden te Ramsdonk 1950, gehuwd met

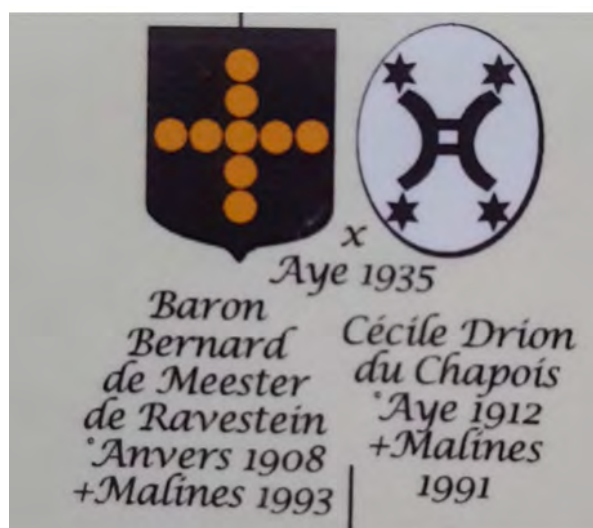

Emmanuel de Meester

Emmanuel de Meester: zoon uit het huwelijk van Leopold de Meester x Rachel de Coussemaecker

Echtpaar: Bernard de Meester x Cécile Drion du Chapois en zoon Emmanuel de Meester

- Bernard Marie Joseph Ghislain Stanislas Emmanuel de Meester, geboren te Antwerpen op 06 januari 1908 en overleden te Hombeek op 22 oktober 1993, gehuwd met Cécile Drion du Chapois
- Cécile Drion du Chapois, geboren te Axe op 1 maart 1912 en overleden te Hombeek op 3 januari 1911, gehuwd met Baron Bernard de Meester
- Emmanuel Ghislain Marie Michel Bernard de Meester, geboren te Brussel op 4 maart 1937 en overleden te Brussel op 1 april 1975

Bernard de Meester: zoon uit het huwelijk van Emmanuel de Meester x Marie-Thérèse van Outrye d'Ydewalle

Echtpaar: Dominique de Meester x Brigitte de Brouchove de Bergeyck

- Dominique de Meester, geboren te Leuven op 21 januari 1943 en overleden te Sint Lambrechts Woluwe op 20 juli 1996, gehuwd met Brigitte de Brouhoven de Bergeyck.
- Brigitte de Brouhoven de Bergeyck geboren te Brussel in het jaar 1945 en overleden te Santa-Maria op de Kaapverdische Eilanden in het jaar 2008, gehuwd met Dominique de Meester

Dominique de Meester: zoon uit het huwelijk van Bernard de Meester x Cécile Drion du Chapois

Baron Christian de Meester x Marie Christine de Roest d'Alkemade Oem de Moesenbroeck

Christian Marie Ghislain Emmanuel Antoine Bernard de Meester, geboren te St-Gillis op 30 maart 1940 en overleden te Hombeek op 4 maart 2023, gehuwd met Marie Christine de Roest d'Alkemade Oem de Moesenbroeck

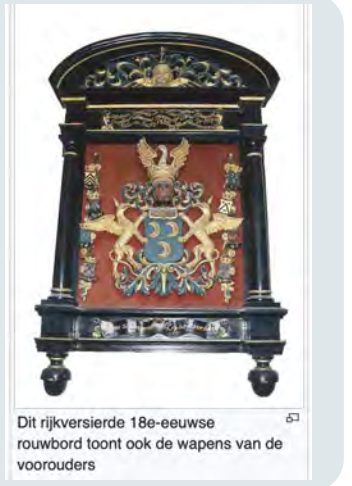
Christian de Meester: zoon van Baron Bernard de Meester x Cécile Drion du Chapois

Wat is een OBIIT (rouwbord)

Een **OBIIT (rouwbord)** is een zwartgeverfd meestal ruitvormig houten bord met naam, titel en wapenschild van een prominente overledene met vermelding van de geboorte- en sterfdatum. De rouwborden werden op de gevel van het sterfhuis opgehangen en werden dan naderhand aan de muren van de kerk waar de overledene begraven was bevestigd. De schilder is vaak onbekend gebleven.

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Obiits bewaard in de St-Martinus kerk van Hombeek:

Bernard de Meester (° Antwerpen, 06.01.1908, + Hombeek 22.10.1993, 85 jaar) x Cécile Drion du Chapois (°Aye, 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991, 78 jaar) (foto Jos Trogh)

Bernard de Meester (° Antwerpen, 06.01.1908, + Hombeek 22.10.1993, 85 jaar) x **Cécile Drion du Chapois** (°Aye, 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991, 78 jaar)
(foto Jos Trogh)

Hun kinderen:

Bernard (° Rome 1936, † Campo Verano 1936)
Emmanuel, (°Brussel 04.03.1937, † Hombeek 01.04.1975)
Christian (°St-Gillis 30.03.1940, † Hombeek 4.03.2023)
Dominique (°Leuven 21.01.1943, † Sint-Lambrechts-Woluwe 20.07.1996)

Dominique de Meester, (°Leuven 21.01.1943, † Sint-Lambrechts-Woluwe 20.07.1996)

Emmanuel de Meester (° Brussel 4.03.1937, † Hombeek 1.04.1975)

Christian de Meester (° Sint-Gillis 30.03.1940, † Hombeek 4.03.2023°)

Athanase (Antoon) de Meester
(° Antwerpen 13.06.1829 - † Mechelen 30.11.1884) , 55 jaar.
x Sidonie de Terwagne (° 1831 - † 1873) 41 jaar.
(foto Jos Trogh)

Sidonie de Terwagne (° 1831 - † 1873) 41 jaar, echtgenote
van Athanase de Meester.
(foto Jos Trogh)

Cécile de MEESTER 1856-1882 (26 jaar) – dochter van Athanase (Antoon) de Meester X Sidonie de Terwagne

NB: er is een vermoeden dat dit obit toe te schrijven is aan Cécile de Meester. Er is nochtans twijfel over het wapenschild van haar echtgenoot Maurice de Ramaix (dit komt niet overeen met wapenschild van haar echtgenoot aangeduid op de stamboomkaart) Indien deze obit toch aan haar is gewijd – zij ligt niet begraven in de grafkelder.

Hieronder: foto Obiïts in de kerk van Hombeek (foto: Jos Trogh)

Emmanuel de Meester

Bernard de Meester

Sidonie de Terwagne

Cécile de Meester

Christian de Meester

Athanase de Meester

Dominique de Meester

Céline Drion de Chapois

Obiits bewaard op kasteel van Expoel:

Jonkheer Louis Joseph Boniface de Meester de Tilburg

(°Mechelen 14.05.1783, † Hofstade 23.12.1867) – zoon van Petrus Christianus de Meester en Maria Anna Catherina Caroline Emmanuel du Trieu
 = kleinzoon van: Pieter IV Jan de Meester (° Mechelen op 9.5.1724, † Mechelen 25.11 1784)
 x 04.07.1746) Joanna Mols (°Antwerpen 23.02.1723 – † Mechelen 09.05.1766)

Comte Benoit Cornet de Peissant (°Brussel, 1809, † Muizen 1848, gehuwd met **Elisabeth de Meester de Tilburg** (°Brussel 1812, † Muizen 1867) – zus van Théophile Jean Marie de Meester de Tilburg = kleindochter van: Pieter IV Jan de Meester (° Mechelen op 9.5.1724, † Mechelen 25.11 1784)
 x 04.07.1746) Joanna Mols (°Antwerpen 23.02.1723 – † Mechelen 09.05.1766)

Théophile Jean Marie de Meester de Tilburg

(°Brussel 29.01.1811, † Brussel, 14.04.1888), zoon van Boniface de Meester de Tilburg x Jeanne Caroline Ghislane Van Gastel

Leopold de Meester (° Antwerpen 20.02.1825 - † Antwerpen 08.06.1885) , 60 jaar.

X Nisida Anna Rachel de Coussemaecker (overleden 1916)

Petrus Joannes de Meester 1695-1757 = kanunnik van Zellaar - samen met zijn broer en zussen koopt hij in 1736 van Balthazar Moretus (=zelf erfgenaam van Plantijn Moretus) Expoel, zoon van Pieter IV Jan de Meester (° Mechelen op 9.5.1724, † Mechelen 25.11 1784) x 04.07.1746) Joanna Mols (°Antwerpen 23.02.1723 – † Mechelen 09.05.1766)

Gaspar Antoon de Meester

(°Mechelen 26.04.1751, † Expoel 25.08.1823)
 x (03.02.1778) Jeanne Françoise Jossine Du Trieu (°Mechelen 03.02.1748- †
 Mechelen 31.01.1810)

Romaine de Meester

(°Antwerpen 29.12.1861 - † Antwerpen 23.05.1926), 64 jaar
 = dochter van Athanase de Meester (1829 - 1884)

x François Xavier Montens (1858-1937)

Bernard de Meester (° Antwerpen, 06.01.1908, † Hombeek 22.10.1993, 85 jaar) x
 Cécile Drion du Chapois (°Aye, 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991, 78 jaar)
 (foto Jos Trogh)

Hun kinderen:

Bernard (° Rome 1936, † Campo Verano 1936)

Emmanuel, (°Brussel 04.03.1937, † Hombeek 01.04.1975)

Christian (°St-Gillis 30.03.1940, † Hombeek 4.03.2023)

Dominique (°Leuven 21.01.1943, † St-Lambrechts Woluwé 20.07.1996)

Brigitte de Brouhoven de Bergeyck

(°Elsene 11.08.1945, † Santa Maria (Kaap Verdische Eilanden) 29.10.2008 (2^{de}
 vrouw van Dominique de Meester (°Leuven 21.01.1943, † Sint-Lambrechts-Woluwe
 20.7.1996)

Christian Marie Ghislain Emmanuel Antoine Bernard de Meester de Ravestein

(° 30.03.1940, † 04.03.2023)
 gehuwd met Marie Christine de Roest d' Alkemade Oem de Moesenbroeck
 (ouders: Guy de Roest d'Alkemade Oem de Moesenbroeck (°1915, †2001) (baron) x
 Jacqueline Ruzette)

NB: op deze obit is geen datum ingevuld – Christine de Roest d'Alkemade is
 overleden te Hombeek op 20.08.2023.

Bernard Marie Joseph Ghislain Stanislas Emmanuel de Meester de Ravestein

Burgemeester van Hombeek (periode 1958 tot 1976) (1976: fusie met Mechelen)

Ridder in de Leopoldorde

Ridder in de Kroonorde

Grootofficier Orde Leopold II

Medaille van de Weerstand

Bernard de Meester (° Antwerpen, 06.01.1908, † Hombeek 22.10.1993, 85 jaar) x
 Cécile Drion du Chapois (°Aye, 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991, 78 jaar)

Volgende familieleden liggen begraven in de grafkelder:

Pierre Jean de Meester †1847 (° Mechelen 04.11.1790) 57 jaar
Catherine Caroline Geelhand †1866 (° Antwerpen 20.02.1798) 68 jaar
Melanie de Meester † 1842 (° 1826) 16 jaar
Sidonie (Eudolie) de Terwange ° 1873 † 1831) 41 jaar
Athanase de Meester †1884 (° Antwerpen 13.06.1829, † Mechelen 30.11.1884) 55 jaar
Leopold de Meester † 1835(° Antwerpen 08.06.1825) 60 jaar
Marie Thérèse Van Outryve d'Ydewalle † 1950 (Ruddervoorde, 26.05.1875) 75 jaar
Emmanuel M. J. Leopold de Meester †1943 (°Antwerpen, 28.01.1866) 77 jaar
Bernard de Meester † 1993 (° Antwerpen 06.01.1908, † Hombeek 22.10.1993) 85 jaar
Cécile Drion du Chapois † 1991 (°Aye 01.03.1912, † Hombeek 03.01.1991) 79 jaar
Emmanuel Ghislain Marie Michel † 1975 (° Brussel 04.03.1937) 38 jaar
Dominique de Meester † 1996 (° Leuven 21/01/1943, † St-Lambrechts-Woluwe 20.07.1996) 53 jaar
Brigitte de Brouckhove de Bergeyck, † 2008 (° 1945) 63 jaar
Christian de Meester † 2023 (° St-Gilis, 30.03.1940, † Hombeek 04.03.2023) 82 jaar

Literatuur en bronnen:

- Environs de Bruxelles, Alphonse Wauters, 1855, deel 2, blz 561, le ferme d'Expoele
- Geschiedenis van de Gemeente Hombeek, 1931, F. De Ridder; blz.111 Expoel, jaargang 1948 baron de Meester: Expoel
- Hoembekania deel 2, 1986; baron de Meester: "het kasteel Expoel te Hombeek"
- Bouwen door de eeuwen heen, 13n blz.152, Kasteel Expoel
- Antwerpse plaatsnamen II, Hombeek, J.Lindemans & F. De Ridder; blz 28 Expoel
- Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen (1993 - 2021).
- Patriciërs en Ambachtslui in het Stadsbestuur te Mechelen onder Maria-Theresia (Henri Installé, uitgeverij: J. Stevens").
- Raadpleging van de Beeldbank Stadsarchief van Mechelen
- De familie de Meester in het land van Mechelen, uitgave oor Heemkring Ravensteyn 1987.
- Raadpleging van verschillende jaargangen" Ridderkes" (periodiek tijdschrift van heemkundige kring Hoembeka)
- Leest Geweest (boek uitgeverij Georges Herregodts - 1978) over de geschiedenis van Leest
- Hombekania Deel 6 - uitgave 1995 (Hof ter Most)

Eveneens info verkregen van:

Leden Hoembeka (Herman Van Lint, Theo Slachmuylders en archief van Ward De Kempeneer)
Info van Paul Behets ("Parenteel Mathias de Meester" en "Kwartierstaat Helena Montens")
Info Libert Loosen
Ed Solie en Ward De Kempeneer.
Info Leo Linten (heemkundige kring de Semse)
Met medewerking van Rodolphe en Marina de Meester.

Speciale dank aan:

Rene Schelkens voor lay-out, Hilde Nuytkens en Eddy Solie voor het nalezen van de teksten
Ward De Kempeneer voor eerdere opzoekingen en vroegere publicaties over familie de Meester en Expoel.
Bestaande gegevens aangepast en aangevuld door P. Dalemans

Info over de heemkundekring Hoembeka
www.hoembeka.be
hoembeka@gmail.com
Ondernemingsnummer: 0445 673 626

SCAN ME

Ridderke 2026: De familie de Meester en het domein Expoel
Uitgave door de Heemkundekring Hoembeka vzw
Verantwoordelijke uitgever: Rene Schelkens Bankstraat 158 2811 Mechelen